

Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 63/2026

Kalamarkkinakatsaus 2026

Jari Niukko, Kaija Saarni ja Pia Lindberg

Luke

Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 63/2026

Kalamarkkinakatsaus 2026

Jari Niukko, Kaija Saarni ja Pia Lindberg

Luonnonvarakeskus 2026

Viittausohje:

Niukko, J., Saarni, K. & Lindberg, P. 2026. Kalamarkkinakatsaus 2026. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 63/2026. Luonnonvarakeskus. Helsinki. 44 s.

ISBN 978-952-419-233-0 (Verkkojulkaisu)
ISSN 2342-7639 (Verkkojulkaisu)
URN http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-419-233-0
Copyright: Luonnonvarakeskus (Luke)
Kirjoittajat: Jari Niukko, Kaija Saarni ja Pia Lindberg
Julkaisija ja kustantaja: Luonnonvarakeskus (Luke), Helsinki 2026
Julkaisuvuosi: 2026
Kannen kuva: Jari Niukko

Tiivistelmä

Jari Niukko, Kaija Saarni ja Pia Lindberg

Luonnonvarakeskus (Luke), Turku.

Kalamarkkinakatsaus 2026 tarkastelee kalamarkkinoiden kehitystä maailmanmarkkinoilla ja Suomessa sekä kokoaa kalayritysten näkemyksiä alan ajankohtaisesta tilanteesta. Maailman kalantuotannon kasvu perustuu yhä selvemmin vesiviljelyyn, kun luonnonkalasaaliit pysyvät melko vakaina. Norjan lohen tarjonta kasvoi vuonna 2025, mikä alensi hintoja ja vahvisti kysyntää. Kalajauhon ja kalaöljyn tarjonta elpyi vuonna 2025, mutta kiristyi jälleen vuonna 2026 Perun kalastusrajoitusten, El Niño -olosuhteiden ja Pohjois-Atlantin vähäisemmän raaka-ainetarjonnan vuoksi.

Suomen elintarvikekalamarkkinat ovat vahvasti tuonnin varassa: vuonna 2025 tuodun kalan osuus oli 78 prosenttia ja kalaa käytettiin fileepainona noin 66 miljoonaa kiloa. Tuonnin arvo pieneni edellisvuodesta, kun taas viennin arvo säilyi lähes ennallaan. Kotimaisen vesiviljelyn tuotanto nousi lähes 18 miljoonaan kiloon ja merialueen kaupallinen saalis 89 miljoonaan kiloon silakkasaaliin kasvun ansiosta. Yritysten mukaan markkinat ovat erittäin hintavetoiset ja kilpailu on kireää. Edullinen Norjan lohi on lisännyt kysyntää mutta heikentänyt kirjolohen vientiasemaa ja jalostajien katteita. Kotimaisen luonnonkalan markkinoilla silakan elintarvikekysyntä on heikkoa, mutta vienti ja käyttö kalajauhon raaka-aineena sekä tonnikalan rehuna ovat merkittäviä. Kasvumahdollisuuksia nähdään helppokäyttöisissä kalaa sisältävissä valmisruoissa, kuluttajille sopivissa pienemmissä pakkauksissa sekä jalostuksen sivuvirtojen tehokkaammassa hyödyntämisessä. Alan keskeisiä epävarmuuksia ovat silakkakiintiöiden vaihtelu, kustannuskehitys ja kalastuksen toimintaympäristön muutokset sekä silakkamarkkinoilla PFAS-yhdisteisiin liittyvä sääntely ja keskustelu.

Asiasanat: kalamarkkinat, kalankulutus, vesiviljely, kalan tuonti, kalan vienti, lohi, kirjolohi, silakka, kalanjalostus

Abstract

Jari Niukko, Kaija Saarni and Pia Lindberg

Natural Resources Institute Finland (Luke), Turku

Fish Market Review 2026 examines developments in global and Finnish fish markets and presents the views of fish companies on current market conditions. The growth of global fish production is increasingly driven by aquaculture, while wild fish catches remain relatively stable. The supply of Norwegian salmon increased in 2025, leading to lower prices and stronger demand. The supply of fishmeal and fish oil recovered in 2025 but tightened again in 2026 due to fishing restrictions in Peru, El Niño conditions, and reduced raw material availability in the North Atlantic.

The Finnish food fish market is highly dependent on imports: in 2025, imported fish accounted for 78 % of total consumption, and approximately 66 million kilograms of fish were used on a fillet-weight basis. Value of imports declined from the previous year, while the export value remained almost unchanged. Domestic aquaculture production increased to nearly 18 million kilograms, and the commercial marine catch reached 89 million kilograms due to a higher Baltic herring catch. According to industry representatives, markets are highly price-driven and competition remains intense. Lower-priced Norwegian salmon has supported demand but weakened the export position of farmed rainbow trout and reduced processors' margins. Demand for Baltic herring as a food product remains weak, although its export and use as a raw material for fishmeal and as feed for tuna farming remain significant. Growth opportunities are seen in convenient fish-based ready meals, smaller consumer-oriented packaging formats, and more efficient utilization of fish processing by-products. Key uncertainties for the sector include fluctuations in Baltic herring quotas, rising costs and changes in the operating environment for fisheries, as well as PFAS-related regulation and concerns affecting the Baltic herring market.

Keywords: fish markets, fish consumption, aquaculture, fisheries, fish imports, fish exports, salmon, rainbow trout, Baltic herring, fish processing.

Sisällys

1. Maailmanmarkkinat 7

1.1. Elintarvikkeiden kulutuksen kasvu maailmalla hidastuu 7

1.2. Vesiviljelyn merkitys kalantuotannossa tulee edelleen vahvistumaan 8

1.3. Ennusteiden mukaan teknologia lisää kalantuotantoa ja tehostaa käyttöä 8

1.4. Kansainvälinen kalakauppa elpymässä 9

1.5. Saaliskalojen hintojen nousu voimakasta vuonna 2025 10

1.6. Lohen kulutus kasvaa 11

1.7. Lohen tarjonta kääntyi kasvuun – markkinadynamiikka muutoksessa 12

1.8. Kalajauhon tuotanto palautui vuonna 2025, mutta markkinat kiristyivät vuonna 2026 13

1.9. EU:n kalatuonnin heikkeneminen jatkui vuonna 2024 14

1.10. EU ei ole asettanut tiukkoja kauppapakotteita venäläiselle kalalle 15

1.11. Norjan kirjolohen vienti Eurooppaan ja Aasiaan kasvoi vuonna 2025 16

1.12. Norjan lohen vientimäärä kasvoi voimakkaasti 2025 17

2. Kotimarkkinat 19

2.1. Pääosa Suomen elintarvikekalasta on tuotua 19

2.2. Kalan tuonnin arvo hieman edellisvuotta alhaisempi 20

2.3. Viennin arvo oli lähes edellisvuoden tasolla 21

2.4. Tonnikalan tuonti edellisvuotta suurempi 22

2.5. Kalatuotteiden tuonti Puolasta kääntynyt pieneen laskuun 23

2.6. Pakastefileiden tuonnin arvo edellisvuotta alhaisempi 25

2.7. Rehuraaka-aineiden vienti tuontia suurempaa 26

2.8. Kotimaisen vesiviljelyn kokonaistuotanto nousi 27

2.9. Silakkasaalis nousi selvästi 28

2.10. Silakan viennin arvo nousi 29

2.11. Sisävesien saaliin arvo laski 30

2.12. Kalojen hintakehityksessä vaihtelua 32

2.13. Naudanlihan hinta eriytyi kalan ja muiden liharaaka-aineiden hinnoista vuonna 2025 33

2.14. Kuluttajien ostovoiman elpyminen näkyi elintarvikemyynnissä vuonna 2025 34

3. Paneeliyritysten näkemyksiä 35

3.1. Kalayrityksiltä ajankohtaista tietoa 35

3.2. Vuosi 2025 pähkinänkuoressa 35

3.3. Tuodun kokonaisen lohen määrä nousi, mutta arvo laski 35

3.4. Lohen hinnat laskeneet aikaisempien vuosien korkeista hinnoista 36

3.5. Kirjolohen viennin määrä ja arvo laskivat 36
3.6. Suomukalamarkkinat muutoksessa 37
3.7. Kalateollisuuden rakennemuutos etenee 38
3.8. Lohi ja kirjolohi säilyivät vähittäiskaupan tärkeimpinä kampanjatuotteina 38
3.9. Kiinnostus kalaa sisältäviin valmisruokiin kasvaa 38
3.10. Silakkamarkkinoilla sekä mahdollisuuksia että epävarmuutta 39
3.11. Vastuullisuustuotteiden kysyntä ja sivuvirtojen hyödyntäminen 41
Lähteet 43

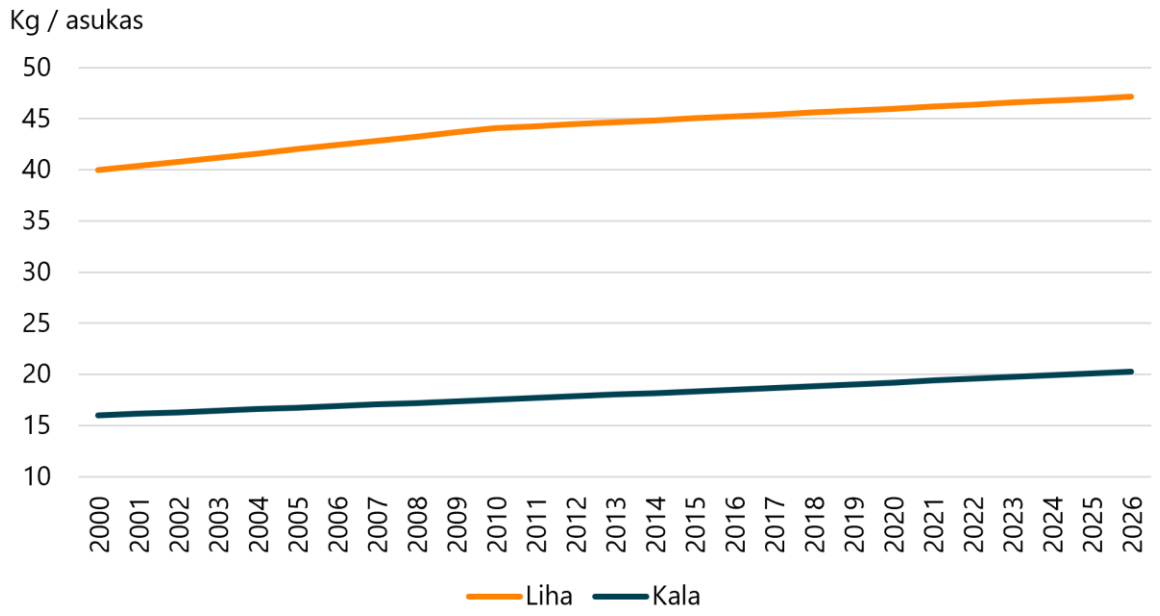
1. Maailmanmarkkinat

1.1. Elintarvikkeiden kulutuksen kasvu maailmalla hidastuu

Elintarvikkeiden kysyntä kasvaa maailmalla edelleen, mutta kasvu on aiempia vuosikymmeniä hitaampaa. Väestönkasvun hidastuminen, tulokehityksen tasaantuminen sekä kehittyneiden talouksien kypsyminen hillitsevät kysynnän kasvua.

Nopeinta elintarvikkeiden kysynnän kasvu on edelleen kehittyvissä ja kaupungistuvissa maissa. Tulojen noustessa ruokavalio monipuolistuu, jolloin erityisesti eläinperäisten tuotteiden, kuten lihan, maitotuotteiden ja kalan, kulutus kasvaa väestönkasvua nopeammin.

Korkean tulotason maissa ei lähivuosina odoteta merkittäviä muutoksia ruokailutottumuksissa. Lihankulutuksen arvioidaan pysyvän melko vakaana ja kasvipohjaisten vaihtoehtojen osuuden kasvun jäävän maltilliseksi. Viime vuosien lihankulutuksen lasku on johtunut pääasiassa hintavaihteluista eikä kuluttajien pysyvistä muutoksista ruokavaliossa.

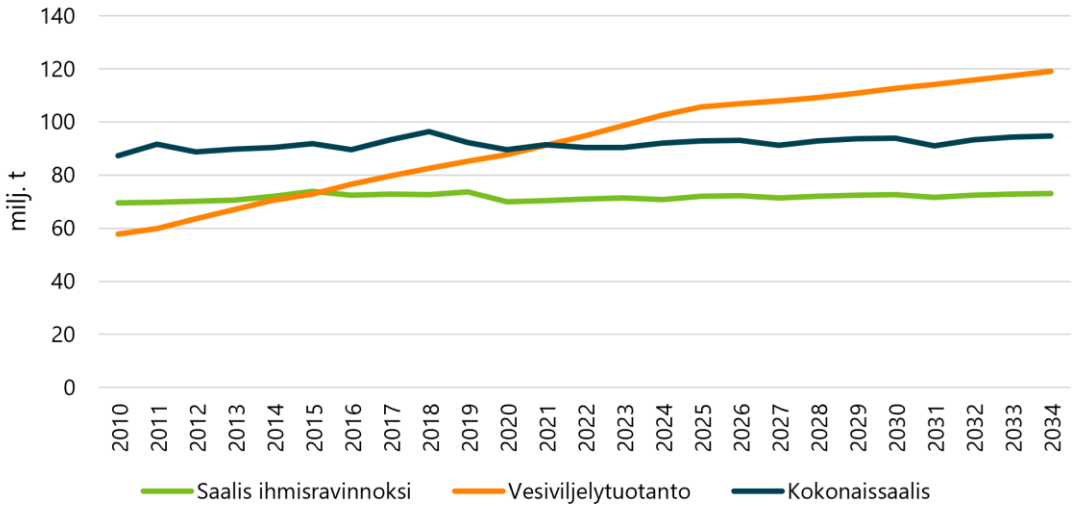
Kuva 1. Maailman keskimääräinen lihan ja kalan kulutus asukasta kohden vuosina 2000–2026 (OECD/FAO 2025).

Kala on ollut viime vuosikymmeninä yksi nopeimmin kasvaneista elintarvikeryhmistä. Kasvun on mahdollistanut vesiviljelyn voimakas laajeneminen. Kalan kulutuksen ennustetaan kasvavan myös tulevina vuosina, mutta lihaa hitaammin. Vuonna 2026 maailman keskimääräinen lihankulutus on noin 47 kiloa ja kalankulutus noin 20 kiloa asukasta kohden (Kuva 1).

1.2. Vesiviljelyn merkitys kalantuotannossa tulee edelleen vahvistumaan

Maailman luonnonkalasaaliit ovat säilyneet noin 90 miljoonassa tonnissa 1990-luvulta lähtien. Kalantuotannon kasvu on perustunut lähes kokonaan vesiviljelyn laajenemiseen. Vuodesta 2015 lähtien vesiviljely on tuottanut enemmän ihmisravinnoksi käytettävää kalaa kuin kalastus, ja vuonna 2022 vesiviljelytuotanto ylitti ensimmäisen kerran myös kalastuksen kokonaissaaliin.

Maailman yhteenlasketun kalantuotannon odotetaan kasvavan noin 216 miljoonaan tonniin vuoteen 2034 mennessä. Kasvu perustuu vesiviljelytuotannon lisääntymiseen, kun luonnonkalasaaliiden arvioidaan säilyvän lähes nykyisellä tasolla (Kuva 2). Vesiviljelytuotannon on ennustettu kasvavan lähes 17 miljoonaa tonnia kymmenen vuoden aikana. Kasvu hidastuu kuitenkin aiemmasta, sillä edellisellä vuosikymmenellä vesiviljelytuotanto kasvoi noin 30 miljoonaa tonnia.

Kuva 2. Maailman kalansaaliin ja vesiviljelyn tuotanto ja ennuste vuoteen 2034 (OECD/FAO 2026).

Aasia säilyy maailman tärkeimpänä vesiviljelyalueena. Kiina pysyy suurimpana tuottajamaana, mutta Intian ja Vietnamin osuuden odotetaan kasvavan merkittävästi. Nopeinta tuotannon kasvu on Amerikassa ja Afrikassa.

Karppikalat säilyvät maailman tärkeimpänä viljelykalaryhmänä, mutta niiden suhteellinen osuus pienenee. Äyriäisten, etenkin katkarapujen, sekä monnikalojen tuotannon ennustetaan kasvavan voimakkaasti.

1.3. Ennusteiden mukaan teknologia lisää kalantuotantoa ja tehostaa käyttöä

Kalastuksen kasvumahdollisuudet ovat rajalliset, mutta teknologian kehitys ja kalakantojen onnistunut säätely tukevat tuotannon lievää kasvua. Maailman luonnonkalansaaliin ennustetaan kasvavan noin 95 miljoonaan tonniin vuoteen 2035 mennessä, mikä merkitsee runsaan kolmen prosentin kasvua nykyisestä tasosta. Kalastuksen kehitystä tukevat erityisesti saaliin

tehokkaampi hyödyntäminen, poisheitettävän kalan määrän väheneminen sekä kalastusteknologian kehittyminen. Samaan aikaan El Niño -ilmiön kaltaiset säävaihtelut voivat edelleen aiheuttaa merkittäviä vuosittaisia vaihteluja erityisesti Etelä-Amerikan kalastuksessa. Kalajauhon tuotannon arvioidaan kasvavan noin 6,3 miljoonaan tonniin vuoteen 2035 mennessä. Lähes kolmannes tuotannosta arvioidaan valmistettavan kalateollisuuden sivuvirroista.

Kalan ja muiden vesieläinperäisten elintarvikkeiden kokonaiskulutuksen ennustetaan kasvavan noin 194 miljoonaan tonniin vuoteen 2035 mennessä. Ihmisravinnoksi käytettävän kalan osuus kasvaa edelleen, ja vuonna 2035 noin 90 prosenttia kokonaistuotannosta arvioidaan päätyvän elintarvikekäyttöön. Kulutuksen kasvuvauhti hidastuu aiempiin vuosikymmeniin verrattuna, mutta maailman keskimääräisen kulutuksen ennakoidaan nousevan noin 21,9 kiloon henkilöä kohden vuodessa. Kulutuksen kasvu painottuu erityisesti Aasiaan, kun taas Euroopassa kasvu jää vähäiseksi. Afrikassa väestönkasvu on kalan tuotannon kasvua nopeampaa, minkä vuoksi kulutus henkeä kohden jää monilla alueilla nykyistä pienemmäksi.

Vuonna 2035 jo noin 62 prosenttia ihmisravinnoksi käytettävästä kalasta arvioidaan olevan vesiviljeltyä. Tuotannon kasvua hidastavat tiukentuva ympäristölainsäädäntö sekä parhaiden kasvatusalueiden rajallinen saatavuus. Teknologinen kehitys, kiertovesilaitokset ja muut uudet tuotantoratkaisut luovat kuitenkin uusia kasvumahdollisuuksia ja parantavat tuotannon tehokkuutta**.** Aasia säilyy ylivoimaisesti suurimpana vesiviljelyalueena, mutta tuotannon ennustetaan kasvavan suhteellisesti nopeimmin Afrikassa ja Amerikassa. Intian ja Vietnamin osuuden maailman vesiviljelytuotannosta arvioidaan kasvavan, vaikka Kiina säilyy selvästi suurimpana tuottajamaana. (OECD/FAO 2026).

1.4. Kansainvälinen kalakauppa elpymässä

Vuonna 2024 kala- ja vesiviljelytuotanto kasvoi 2 prosenttia 195 miljoonaan tonniin. Kalansaaliit kasvoivat El Nino-sääilmiön väistyttyä. Vesiviljelyn kasvua vahvisti kasviperäisten rehuraaka-aineiden saatavuuden paraneminen. Kalajauhon ja –öljyn hinnat säilyivät samaan aikaan korkeina. Kalakaupan volyymi kasvoi hienoisesti, mutta arvo laski, sillä tärkeimpien markkina-alueiden kysyntä jäi heikoksi epävarman taloudellisen tilanteen vuoksi.

Vuonna 2025 tuotanto kasvoi edelleen 2 prosenttia 198 miljoonaan tonniin. Kasvu perustui pääosin vesiviljelytuotantoon. Myös kalakauppa virkistyi. Volyymi kasvoi lähes 3 prosenttia ja arvo 7 prosenttia 197 miljardiin dollariin. Kalakaupan kasvua tuki etenkin katkaravun tarjonnan ja kysynnän vahvistuminen. Eniten kalatuotteiden vientiä kasvattivat Vietnam, Ecuador ja Intia.

Vuonna 2026 tuotannon ennustetaan kasvavan yhden prosentin 200 miljoonaan tonniin (Taulukko 1). Kasvu perustuu lähes yksinomaan vesiviljelytuotantoon, jonka arvioidaan nousevan lähes 3 prosenttia 109 miljoonaan tonniin. Vesiviljelytuotannon vahvistumista tukee etenkin karpin, katkaravun ja lohen tuotannon kasvu. Kalansaaliiden ennustetaan vähenevän Pohjois-Atlantin turskakiintiöiden ja Perun anjoviskiintiöiden supistumisen seurauksena.

Kalakaupan arvioidaan kasvavan vuonna 2026. Volyymin ennustetaan supistuvan 0,3 prosenttia ja arvon ennustetaan nousevan 2,5 prosenttia 202 miljardiin dollariin. Kiinan tuonnin ennustetaan kasvavan 3 prosenttia ja EU:n 7 prosenttia. Yhdysvaltojen tuonti supistuu tullimaksujen ja niihin liittyvien häiriöiden vaikeuttaessa kauppaa. Yhdysvaltojen tullikorotukset

kohdistuvat erityisesti Kiinaan ja Intiaan, mikä vaikuttaa katkaravun, tilapian ja kalajalosteiden kauppaan. Lähi-idän konflikti ei ole vaikuttanut suoraan kalakauppaan.

Taulukko 1. Maailman kalakauppa (FAO 2026a).

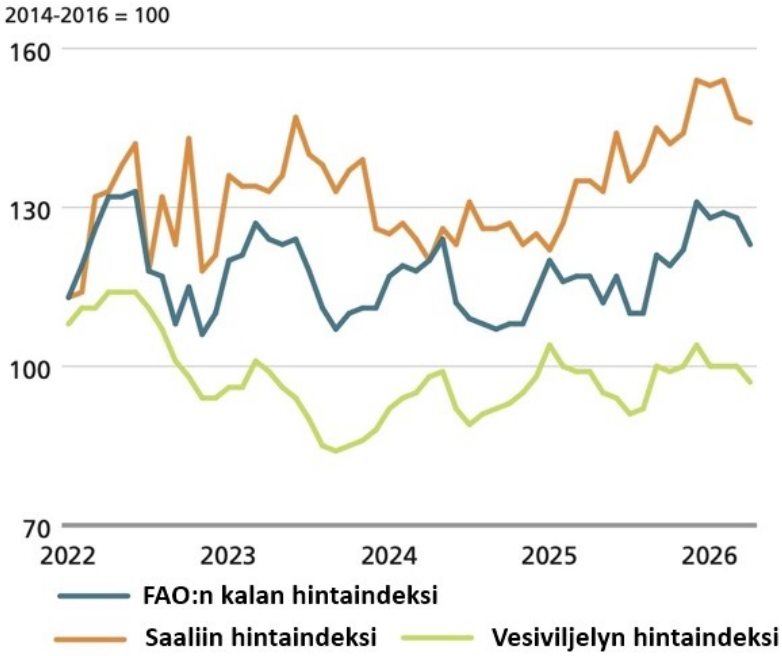
Maailman kalakauppa	2024	2025	2026 (enn.)	Muutos 2026–2025
	miljoonaa tonnia (elävän kalan painona)			
Kalan tuotanto	194,6	198,5	200,5	1,00 %
Kalan saalis	91,9	92,9	91,8	-1,10 %
Vesiviljely	102,7	105,7	108,7	2,90 %
Kalakaupan arvo (USD mrd.)	184	197,4	202,3	2,50 %
Kaupan volyymi	69,3	71,3	71,1	-0,30 %
Kokonaiskulutus	194,6	198,5	200,5	1,00 %
Ruuan kulutus	173,7	177,9	180,5	1,40 %
Rehun kulutus	17,5	17,3	16,6	-3,50 %
Muu käyttö	3,4	3,3	3,3	0,10 %
Kalan kulutus ihmisravinnoksi (kg/vuosi)	21,3	21,6	21,7	0,60 %
Kalastuksessa tuotettu kala	8,7	8,8	8,7	-1,50 %
Vesiviljelyssä tuotettu kala	12,6	12,8	13,1	2,00 %
FAO KALAN HINTAINDEKSI (2014-2016=100)	113,7	117,7	127	8,00 %

1.5. Saaliskalojen hintojen nousu voimakasta vuonna 2025

Vesiviljelytuotteiden ja saaliskalojen hintakehitys eriytyi voimakkaasti vuonna 2023, sillä taloudellinen epävarmuus heijastui markkinoihin ja heikensi kalatuotteiden kysyntää (Kuva 3).

Vuonna 2024 saaliskalojen ja vesiviljelytuotteiden hintojen vaihtelu tasaantui. Lohen hinta vaihteli voimakkaasti, mutta muiden viljelylajien, erityisesti katkarapujen, alhaiset hinnat hillitsivät hintaindeksin nousua.

Vuoden 2025 keväällä saaliskalojen, etenkin turskan ja parvikalojen hinnat nousivat voimakkaasti heikentyneen tarjonnan takia. Vesiviljelytuotteiden hinnat laskivat vuoden ensimmäisellä puoliskolla lohen hinnan laskun ja lisääntyneen tarjonnan seurauksena. Samaan aikaan katkarapujen hinnat alkoivat vahvistua pitkään jatkuneen laskun jälkeen. Hinnat ovat säilyneet korkeina alkuvuonna 2026. Saaliskalojen hinnat ovat vahvistuneet ja vesiviljelytuotteiden hinnat ovat säilyneet vakaina.

Kuva 3. FAO:n kalan hintaindeksin muutos 2022–2026 (Kuva muokattu: FAO 2026a).

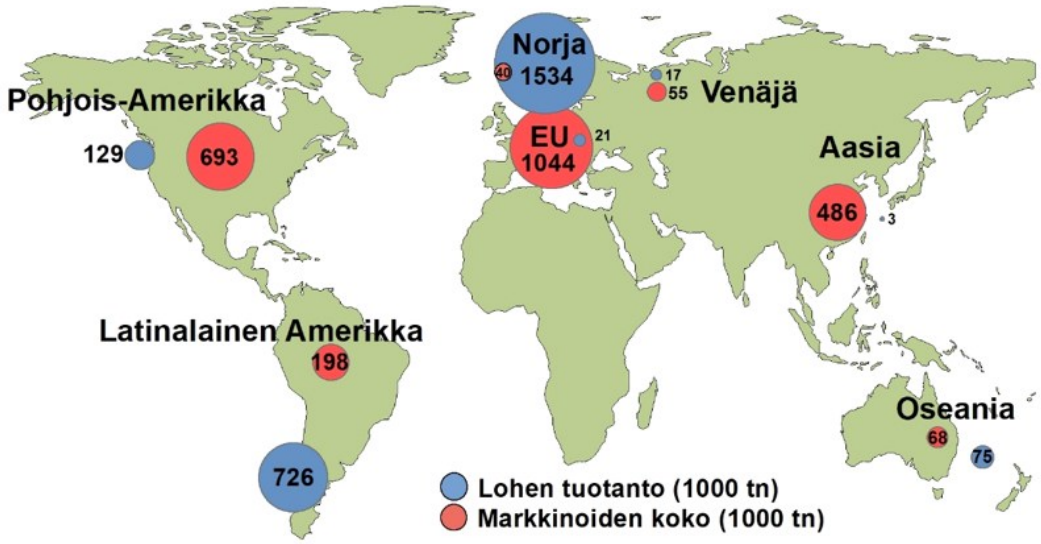
1.6. Lohen kulutus kasvaa

Atlantin lohi on tärkeimpiä kalatuotteita kehittyneissä teollisuus- maissa ja merkittävin kala Suomen markkinoilla. Lohen tuotannon vuosikasvu on viimeisen vuosikymmenen aikana ollut keskimäärin 3 prosenttia ja kasvun ennakoidaan jatkuvan noin 2 prosentin suuruisena. Vuonna 2025 Atlantin lohen tuotannon määrä nousi 12 prosenttia ja oli 2,8 miljoonaa tonnia.

Norjassa tuotetaan hieman yli puolet ja Chilessä neljännes kokonaismäärästä (Taulukko 2). Muut tuottajat ovat Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa ja hieman myös Australiassa (Kuva 4). Tuotanto on keskittynyt, kun isot yritykset ovat ostaneet pienempiä. Lohen päämarkkinat ovat EU:ssa ja Pohjois-Amerikassa. Lohen kulutus kasvaa nopeasti myös kehittyvissä maissa, erityisesti Aasiassa ja Latinalaisessa Amerikassa.

Taulukko 2. Atlantin lohen viiden suurimman kasvattajayrityksen tuotanto vuonna 2025 (1 000 t, perattu paino) ja osuus maailman Atlantin lohen kokonaistuotannosta (Lerøy 2026, Mowi 2026a, Mowi 2026b, SalMar 2026).

5 suurinta kasvattajaa	Tuotanto (1 000 t, perattu paino)	Osuus (%)
Mowi	559	20 %
SalMar	284	10 %
Cermaq	238	8 %
Lerøy Seafood Group	158	6 %
AquaChile	156	5 %
Yhteensä	1 395	49 %
Maailman kokonaistuotanto	2 842	100 %

Kuva 4. Atlantin lohen tuotantomäärä ja markkinoiden koko tärkeimmillä tuotanto- ja markkina-alueilla vuonna 2025 (1 000 t) (Mowi 2026b).

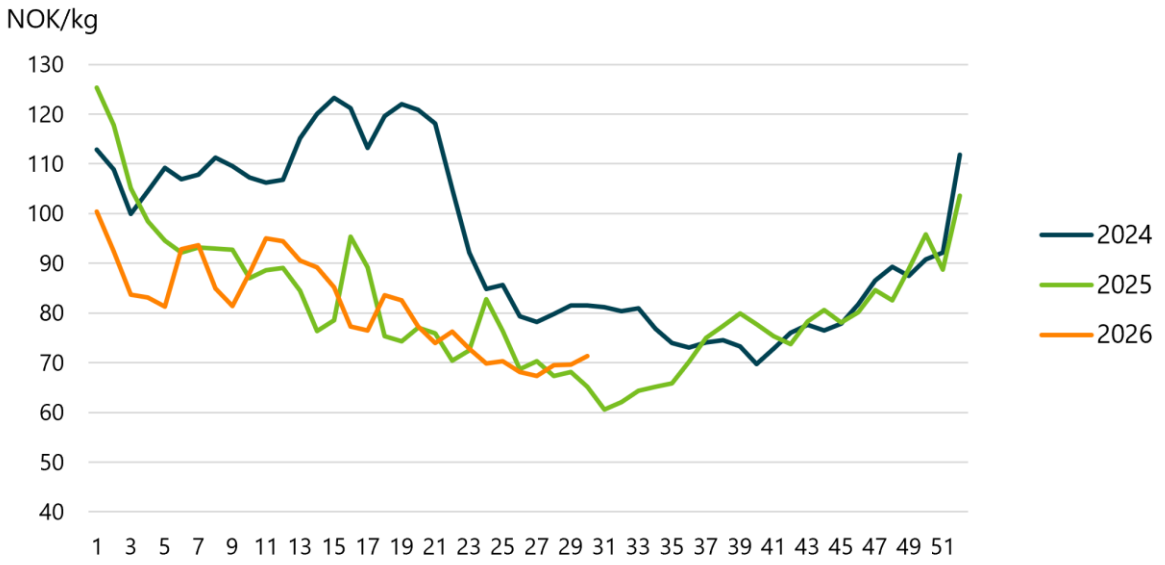
1.7. Lohen tarjonta kääntyi kasvuun – markkinadynamiikka muutoksessa

Atlantin lohen tarjonta laski vuonna 2024, sillä suurimmilla tuottajamailla, Norjalla ja Chilellä oli tuotannollisia vaikeuksia. Epävakaa tarjonta ja kuluttajien heikko taloustilanne painoi lohen hintatasoa kesästä 2024 alkaen (Kuva 5).

Vuonna 2025 tuotanto kasvoi poikkeuksellisen voimakkaasti, yli 12 prosenttia ja kokonaistuotanto nousi 3,2 miljoonaan tonniin. Norjan suotuisat kasvatusolosuhteet ja edistyneet lohitäin torjuntamenetelmät kasvattivat tuotantoa ja lohen keskikokoa. Chilessä Atlantin lohen tuotanto säilyi vakaana parantuneiden kasvatuskäytäntöjen ansiosta.

Vuoden 2025 markkinatilanne oli vaikea. Tuotannon kasvu lisäsi tarjontaa, mutta kysyntä oli tärkeillä EU-markkinoilla heikkoa. Lohen kysynnän kasvu oli taittunut EU:ssa jo vuonna 2020 ja hintakilpailu oli sen jälkeen kiristynyt. Vuoden 2025 kauppapoliittiset muutokset ja kasvaneet tullit heikensivät Yhdysvaltojen markkinoita. Lohimarkkinoiden toimintaympäristö monimutkaistui ja lohen myyntikustannukset nousivat. Kohonneita kustannuksia ei pystytty täysin siirtämään hintoihin, sillä kuluttajat reagoivat herkästi hintojen nousuun.

Vuonna 2026 tuotannon kasvu hidastuu 2 prosenttiin ja markkinatilanne vakiintuu (FAO 2026b). Kysynnän ennustetaan kasvavan ja markkina-alueen laajenevan. Etenkin Kiinan kysyntä tulee voimistumaan.

Kuva 5. Atlantin lohen Norjan viikkovientihinta (Statistics Norway 2026, nimellinen hinta).

1.8. Kalajauhon tuotanto palautui vuonna 2025, mutta markkinat kiristyivät vuonna 2026

Maailmassa tuotetaan tavanomaisesti hieman yli 5 miljoonaa tonnia kalajauhoa ja noin 1,2 miljoonaa tonnia kalaöljyä vuodessa. Kalateollisuuden sivuvirtojen merkitys raaka-aineena on kasvanut viime vuosina. Noin 34 prosenttia kalajauhoista ja noin 54 prosenttia kalaöljystä tuotettiin sivuvirroista vuonna 2024. Peru tuottaa tavanomaisena vuonna noin viidenneksen maailman kalajauhosta ja kalaöljystä, minkä vuoksi Etelä-Amerikan rannikko on maailman tärkein kalajauhon ja kalaöljyn raaka-ainealue. Tuotanto voi vaihdella voimakkaasti, sillä El Niño -ilmiön aiheuttama rannikkovesien lämpeneminen vaikuttaa perunsardellin (*Engraulis ringens*) esiintymiseen ja kalastusolosuhteisiin. (Glencross 2025, IFFO 2026a)

Vuonna 2023 El Niño heikensi Perun perunsardellin kalastusta. Maailman kalajauhotuotanto supistui 23 prosenttia ja kalaöljyn tuotanto 21 prosenttia, mikä nosti tuotteiden hintoja maailmanmarkkinoilla (Kuva 6). Vuonna 2024 El Niño heikkeni ja Perun kalastusolosuhteet paranivat. Kalajauhon tarjonta elpyi, mutta kalaöljyn tuotannon palautumista rajoittivat Perun ja Chilen saaliiden pienet öljysaannot. (FAO 2025)

Kalajauhon tuotanto kehittyi myönteisesti suurimman osan vuotta 2025. Kalajauhon kumulatiivinen tuotanto oli elokuun loppuun mennessä noin kahdeksan prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. Kasvu perustui useimpien tuotantoalueiden myönteiseen kehitykseen, kun taas tuotanto supistui Pohjois-Euroopassa. Kalaöljyn kumulatiivinen tuotanto kasvoi vastaavana aikana noin neljä prosenttia, mutta Perun pienet öljysaannot heikensivät kehitystä. Vuoden lopulla maailman kalajauhotuotannon arvioitiin nousevan noin 5,4 miljoonaan tonniin ja kalaöljyn tuotannon noin 1,2 miljoonaan tonniin (IFFO 2025a, IFFO 2025b).

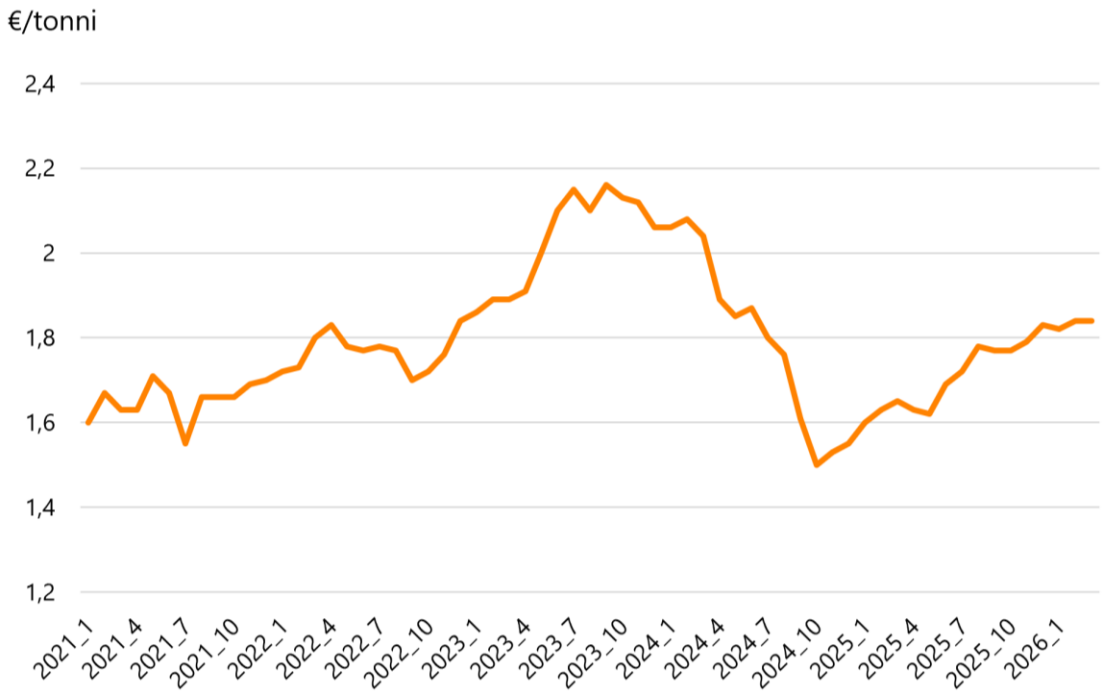
Vuonna 2026 kalajauhon ja kalaöljyn tarjonta heikkeni uudelleen. Perun pohjoisen keskiosan ensimmäisen perunsardellikauden kalastuskauden kiintiö oli 1,9 miljoonaa tonnia, mutta kalastusta keskeytettiin toistuvasti lämpimän veden ja nuorten kalojen suuren osuuden vuoksi. Kalastus keskeytettiin kesäkuussa, jolloin kiintiöstä oli saatu noin neljännes. Myös Chilen

saaliit jäivät edellisvuotta pienemmiksi, ja raaka-aineen saatavuus heikkeni Pohjois-Euroopassa. (FAO 2026c, FAO 2026d, IFFO 2026b-e).

Kalajauhon kumulatiivinen tuotanto oli vuoden 2026 seitsemän ensimmäisen kuukauden aikana selvästi vuotta 2025 pienempi. Elokuussa raaka-aineen saatavuus parani muun muassa Chilessä, Espanjassa ja Yhdysvalloissa, mutta tuotanto jäi edelleen edellisvuotta alemmalle tasolle. Markkinoita kiristivät samanaikaisesti Perun ja Chilen pienemmät kalastuskiintiöt, Pohjois-Atlantin vähäisempi tarjonta sekä El Niñoon liittyvä epävarmuus.

Tarjonnan heikentyminen nosti kalajauhon ja kalaöljyn hintoja. Super Prime -kalajauhon FOB-hinta Perussa nousi toukokuussa 2026 noin 2 500 Yhdysvaltain dollariin tonnilta, kun vuotta aiemmin hinta oli noin 1 400 dollaria tonnilta. Rehulaatuisen kalaöljyn hinta nousi samalla ajanjaksolla 64 prosenttia noin 4 100 dollariin tonnilta.

Lokakuussa 2026 arvioitiin maailman kalajauhotuotannon jäävän alle 4,6 miljoonaan tonniin ja kalaöljyn tuotannon noin 1,15 miljoonaan tonniin. Toteutuessaan tuotantomäärät olisivat alhaisimmat sitten vuoden 2016. El Niño -olosuhteiden arvioitiin edelleen heikentävän Perun rannikon kalastusolosuhteita, ja markkinoiden kehitys riippui loppuvuoden kalastuskausien onnistumisesta sekä Perussa että muilla merkittävillä tuotantoalueilla.

Kuva 6. Kalajauhon kuukausittainen keskihinta, Super Prime-laatu, Peru ja Chile, tammikuu 2021–maaliskuu 2026 (Undercurrent News 2026).

1.9. EU:n kalatuonnin heikkeneminen jatkui vuonna 2024

EU:n oma kalatuotanto ei riitä kysynnän kattamiseen. Kalatuotteiden tuonnin pitkään jatkunut kasvu taittui vuonna 2020 pandemian seurauksena. Rajoitusten purkauduttua kalan tuonti palautui nopeasti. Jo vuonna 2022 tuonnin arvo nousi pandemiaa edeltävää tuontia suuremmaksi.

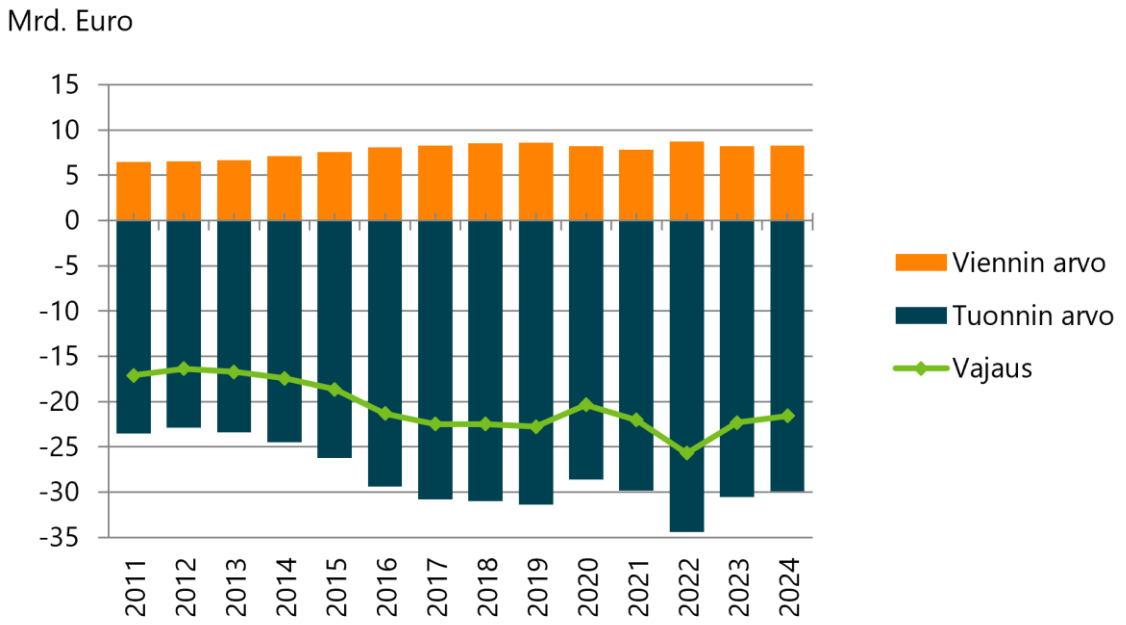
Vuonna 2023 EU:n kalakauppa alkoi uudelleen supistua. Heikko kehitys jatkui myös vuonna 2024, jolloin tuonnin arvo väheni 2 prosenttia ja supistui 29,9 miljardiin euroon. Tuonnin arvon lasku johtui turskakalojen sekä kalajauhon ja kalaöljyn tuonnin arvon supistumisesta. Tuonnin kokonaismäärä säilyi 5,9 miljoonassa tonnissa.

Lohikalojen tuonnin arvo EU:hun on kaksinkertaistunut viimeisen kymmenen vuoden aikana. Vuonna 2024 lohikalojen tuonnin arvo säilyi 8,4 miljardissa eurossa. Määrä kasvoi 3 prosenttia 1,04 miljoonaan tonniin. Turskan tuonnin arvo laski lähes 7 prosenttia 2,2 miljardiin euroon. Tonnikalan tuonnin määrä ja arvo kasvoivat. Sen arvo nousi 8 prosenttia 3,2 miljardiin euroon.

Vuonna 2024 EU:n kalatuotteiden vientimäärä laski prosentin 2,2 miljoonaan tonniin, mutta viennin arvo nousi prosentin 8,25 miljardiin euroon. Lähes neljännes määrästä vietiin kalajauhon ja -öljyn valmistamiseen. Norja oli EU:n tärkein vientimaa. Sen osuus EU:n viennin määrästä oli 14 prosenttia.

Tuonnin arvon supistumisen ja viennin kasvun vuoksi EU:n kalakaupan alijäämä pieneni 2 prosenttia ja oli 21,6 miljardia euroa vuonna 2024 (Kuva 7).

Kalatuotteiden hinnat nousivat EU:ssa vuosina 2021–2024 keskimäärin 25 prosenttia. Korkea hinta on supistanut kalatuotteiden kulutusta. Monissa suurissa EU-maissa kotitalouksien keskimääräinen kalankulutus jäi alimmalle tasolle kymmeneen vuoteen.

Kuva 7. EU:n kalatuotteiden kauppatase vuosina 2011–2024 (EUMOFA 2026).

1.10. EU ei ole asettanut tiukkoja kauppapakotteita venäläiselle kalalle

EU on asettanut useita pakotteita Venäjää vastaan Venäjän hyökkäyssodan alkamisen jälkeen. Myös Venäjän kalatalouteen on kohdistettu toimenpiteitä. Vuonna 2022 EU kielsi venäläisen kaviaarin tuonnin. EU on myös keskeyttänyt kalatalousyhteistyötä Venäjän kanssa. Lisäksi venäläisille kalastusyrityksille asetettiin pakotteita vuonna 2025.

Venäjän kalatalous on kuitenkin jätetty suurelta osin laajojen kauppapakotteiden ulkopuolelle. Kalatalous on yksi harvoista Venäjän vientisektoreista, joihin EU ei ole kohdistanut laajoja kauppapakotteita, eikä EU ole asettanut tiukkoja tuontikieltoja Venäjältä tuodulle kalalle tai kalatuotteelle. Syynä on, että EU:n kalanjalostusteollisuus käyttää runsaasti venäläistä kalaa. Viime vuosina yli kolmannes EU:n turskakalatarjonnasta on perustunut venäläiseen raaka-aineeseen.

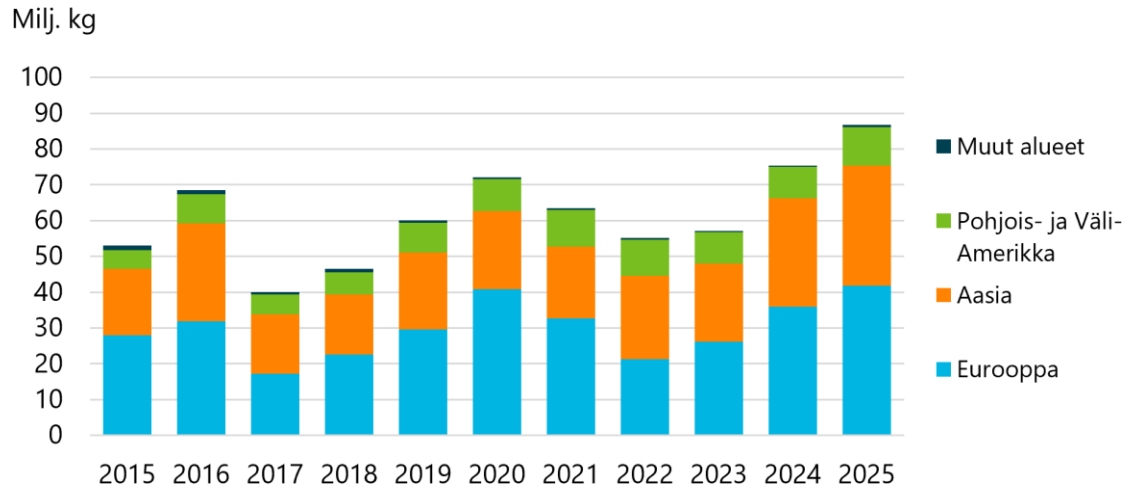
EU:n jalostusteollisuus on varoittanut, että tuontikielto voisi nostaa kalan hintoja ja vaikeuttaa EU:n jalostusteollisuuden toimintaa. Erityisesti Saksa ja Puola tuovat paljon alaskanseitiä Venäjältä kalapuikkojen ja muiden kalatuotteiden valmistamiseen. Lisäksi Portugali tuo venäläistä turskaa tukemaan perinteistä ruokakulttuuria.

Kesällä 2026 Euroopan komissio ehdotti ensimmäistä kertaa laajojen kalastussektoria koskevien pakotteiden käyttöönottoa. Ehdotukseen sisältyi venäläisen turskan tuontikielto sekä merkittäviä rajoituksia muille venäläisille kalatuotteille (Chase 2026). Jäsenmaat eivät kuitenkaan päässeet yksimielisyyteen ehdotuksesta, eikä kalatuotteita sisällytetty heinäkuussa 2026 hyväksyttyyn pakotepakettiin.

1.11. Norjan kirjolohen vienti Eurooppaan ja Aasiaan kasvoi vuonna 2025

Norjan kirjolohen tuotanto ja vienti ovat vaihdelleet vuosittain (Kuva 8). Vuonna 2020 kirjolohen tuotanto kasvoi voimakkaasti, mutta pandemia heikensi kirjolohen vientimarkkinoita. Vuonna 2021 Norjan kirjolohen tuotanto ja vienti supistuivat. Yli puolet kirjolohesta myytiin Eurooppaan, jossa suurimmat vientimaat olivat Valko-Venäjä, Ukraina ja Puola. Vuonna 2022 kirjolohen tuotanto ja vienti vähenivät edelleen. Samaan aikaan Euroopan markkinat supistuivat Venäjän hyökkäyssodan seurauksena ja Aasia nousi suurimmaksi markkina-alueeksi.

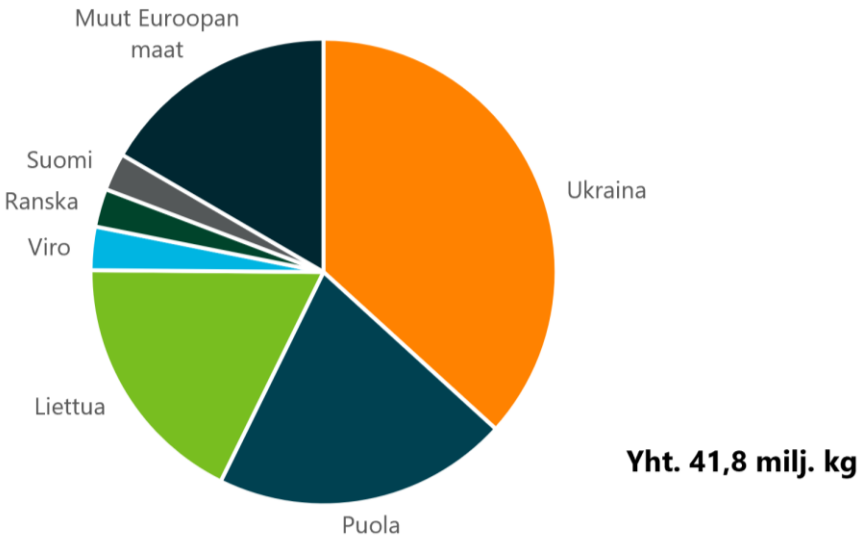
Vuosina 2023–2025 kirjolohen vuosittainen tuotanto kasvoi noin 7 prosenttia. Norjan rannikon lisääntyneet lohitäiongelmat lisäsivät kiinnostusta kirjolohen tuotantoon, sillä kirjolohen katsotaan kestävän lohitäitä Atlantin lohta paremmin.

Kuva 8. Norjan kirjolohen vientialueet vuosina 2015–2025 (Statistics Norway 2026).

Vuonna 2025 Norja vei tuoretta kirjolohta 87 miljoonaa kiloa. Vienti kasvoi Eurooppaan ja Aasiaan. Lähes puolet viennistä meni Eurooppaan, suurimmat vientimaat olivat Ukraina ja Puola (Kuva 9). Ukrainaan vietiin yli 15 miljoonaa kiloa. Vienti Puolaan yli kaksinkertaistui ja nousi lähes yhdeksään miljoonaan kiloon. Vienti Suomeen supistui neljänneksen ja oli runsas miljoona kiloa.

Kirjolohen viennin kokonaisarvo nousi vajaat 10 prosenttia 630 miljoonaan euroon vuonna 2025. Vuonna 2026 kirjolohen tuotantomäärät supistuvat, sillä osa tuottajista on luopunut kirjolohen tuotannosta ja palannut lohen tuotantoon.

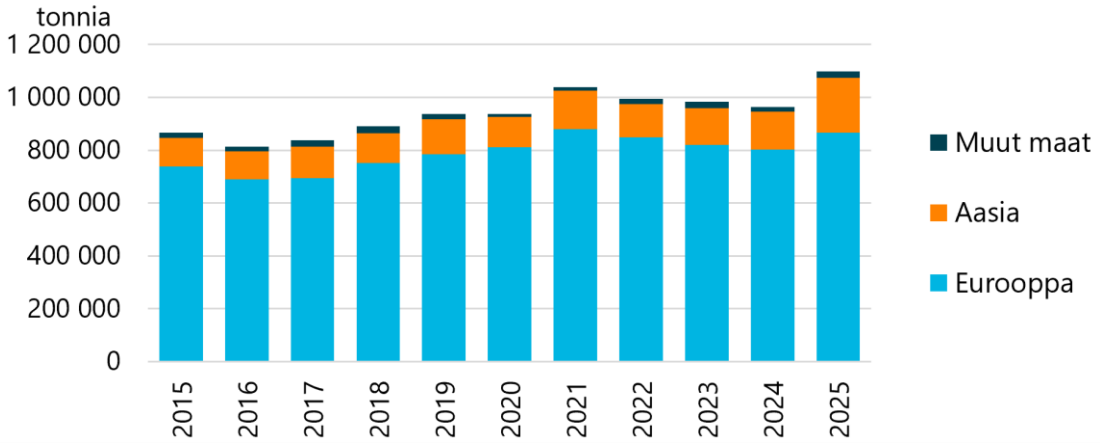

Kuva 9. Norjan kirjolohen vienti Euroopan maihin vuonna 2025 (Statistics Norway 2026).

1.12. Norjan lohen vientimäärä kasvoi voimakkaasti 2025

Pandemiarajoitusten purku lisäsi voimakkaasti ravintolakysyntää vuonna 2021. Tuoreen lohen vienti Norjasta nousi yli miljoonaan tonniin (Kuva 10). Vienti Eurooppaan kasvoi 9 prosenttia.

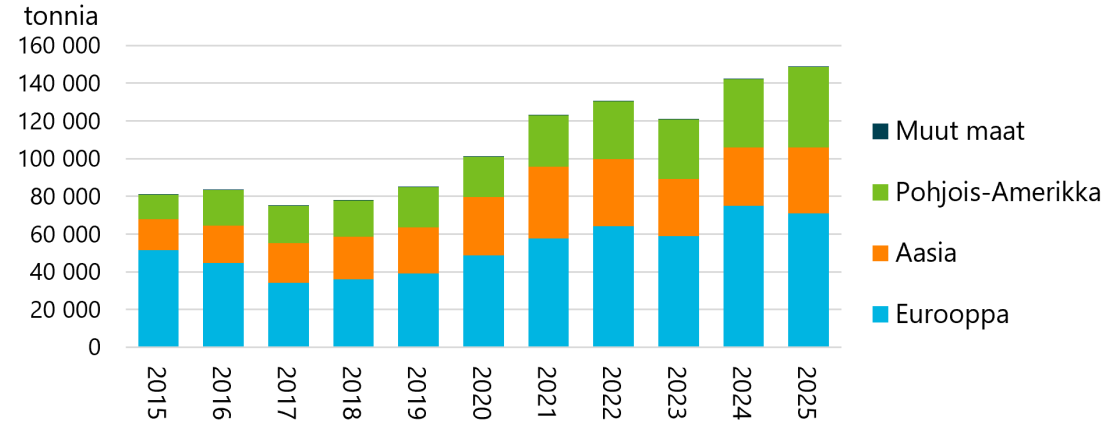
Lohen kysyntä säilyi korkeana myös vuonna 2022, mutta Norjan supistuneen tuotannon takia vienti väheni. Lohen tarjonta säilyi niukkana myös vuonna 2023. Vienti supistui prosentin, mutta vientihinnat nousivat vajaat 5 prosenttia. Tuoreen lohen viennin arvo nousi kahdeksaan miljardiin euroon. Vuonna 2024 vientimäärä supistui edelleen. Heikon markkinatilanteen takia myös lohen vientihinta laski ja viennin arvo putosi 7 prosenttia 7,4 miljardiin euroon.

Kuva 10. Norjan tuoreen kokonaisen lohen vienti vuosina 2015–2025 (Statistics Norway 2026).

Norjan lohen tuotanto ja vienti kasvoivat voimakkaasti vuonna 2025. Vientimäärä kasvoi 14 prosenttia 1,1 miljoonaan tonniin. Viennin arvo säilyi 7,4 miljardissa eurossa. Voimakkaimmin vienti nousi Aasiaan, joka kasvoi lähes 50 prosenttia yli 0,2 miljoonaan tonniin. Lohen vienti Eurooppaan kasvoi 8 prosenttia, mutta Euroopan osuus Norjan lohen viennistä supistui 79 prosenttiin.

Norja on lisännyt tuoreen lohifileen vientiä (Kuva 11). Vuosina 2018–2024 vienti on kasvanut yli 80 prosenttia. Vuonna 2025 tuoreen lohifileen vientimäärä nousi 5 prosenttia. Vientihinta laski 7 prosenttia ja oli keskimäärin 11,8 euroa kilolta. Lohifileen viennin arvo laski 1,77 miljardiin euroon vuonna 2025.

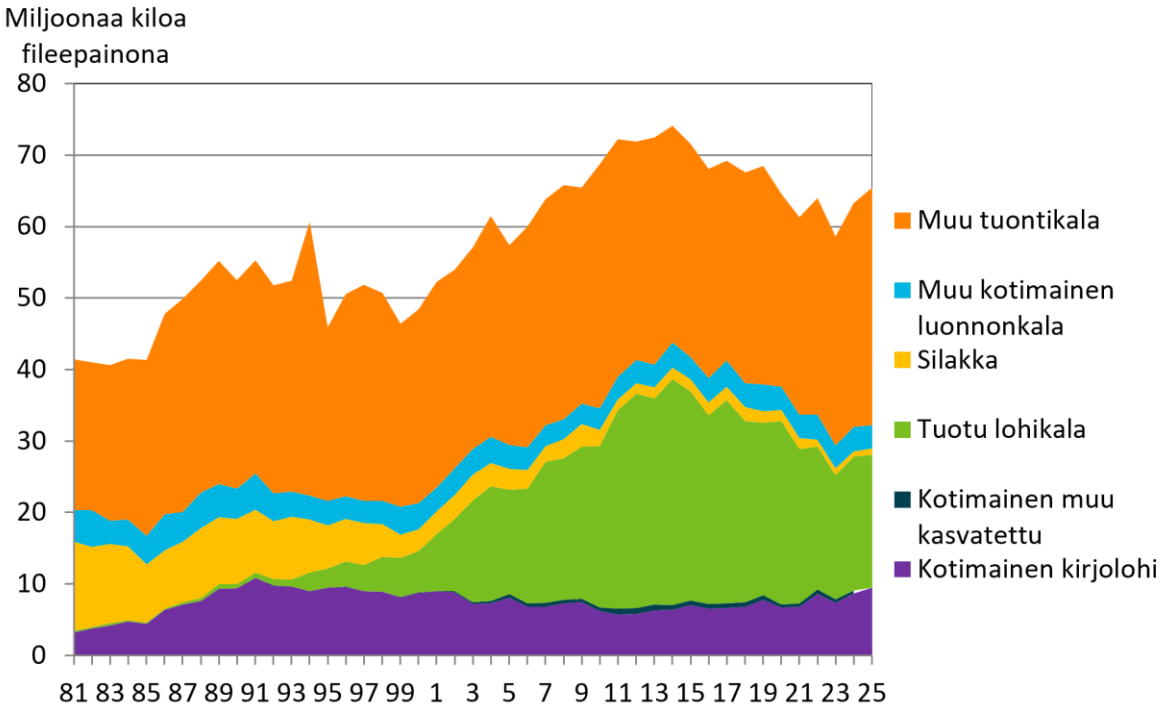

Kuva 11. Norjan tuoreen lohifileen vienti vuosina 2015–2025 (Statistics Norway 2026).

2. Kotimarkkinat

2.1. Pääosa Suomen elintarvikekalasta on tuotua

Kotimarkkinoilla elintarvikekalan kysyntä kasvoi 1980-luvun alusta vuoteen 2015 asti, minkä jälkeen se kääntyi laskuun. Viime vuosina kysyntä on kuitenkin hieman elpynyt. Samalla markkinoiden rakenne on muuttunut merkittävästi: kotimaisen kalan osuus on vähentynyt ja korvautunut tuontikalalla. 1980-luvun alussa noin puolet Suomessa kulutetusta elintarvikekalasta oli kotimaista, kun vuonna 2025 tuontikalan osuus markkinoista oli jo 78 prosenttia (Kuva 12).

Kuva 12. Suomen elintarvikekalan markkinoiden kehitys vuosina 1981–2025 (Luke 2026).

Lohikalojen kysyntä kasvoi Suomessa pitkään samaa tahtia kuin Atlantin lohen tuotanto maailmalla. Kasvatetut lohikalat korvasivat erityisesti silakkaa. Nyt tärkeimmät kauppakalat ovat lohi ja kirjolohi. Kasvatettujen lohikalojen osuus on runsaat 40 prosenttia markkinoista.

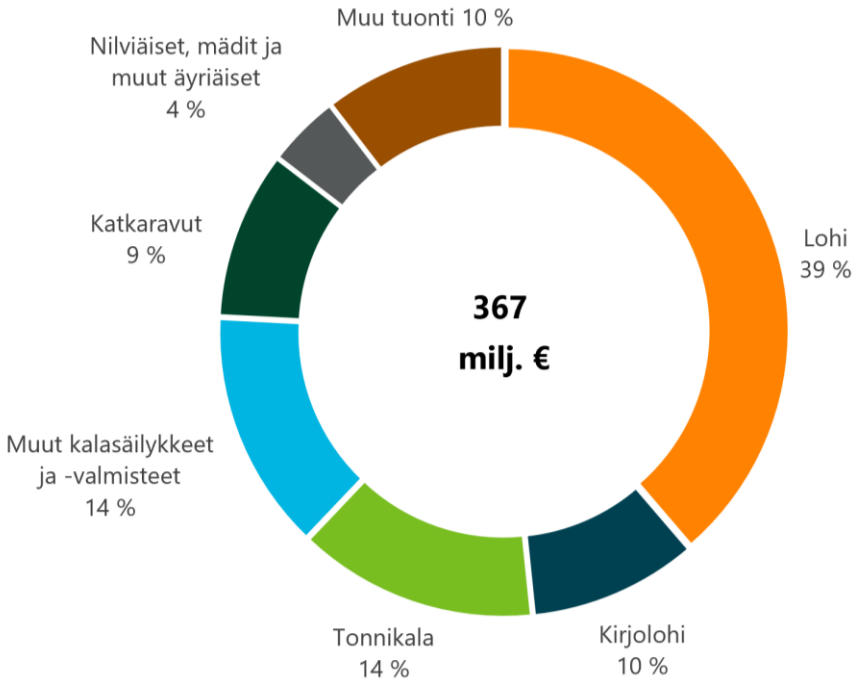
Erityisesti lohikalojen tuonti supistui 2010-luvulla korkean hinnan vuoksi, mutta vuonna 2024 markkinat kääntyivät jälleen kasvuun. Myös kotimaisen kirjolohen kysyntä on kasvanut Suomessa.

Vuonna 2025 Suomessa käytettiin fileepainona mitaten noin 66 miljoonaa kiloa kalaa. Tästä 28 miljoonaa kiloa oli lohta ja kirjolohta. Lohikaloista 34 prosenttia oli kotimaassa kasvatettua kirjolohta ja loput pääasiassa Norjasta tuotua lohta ja Ruotsista tuotua kirjolohta. Muuta tuontikalaa oli 33 miljoonaa kiloa ja kotimaista luonnonkalaa 4 miljoonaa kiloa.

2.2. Kalan tuonnin arvo hieman edellisvuotta alhaisempi

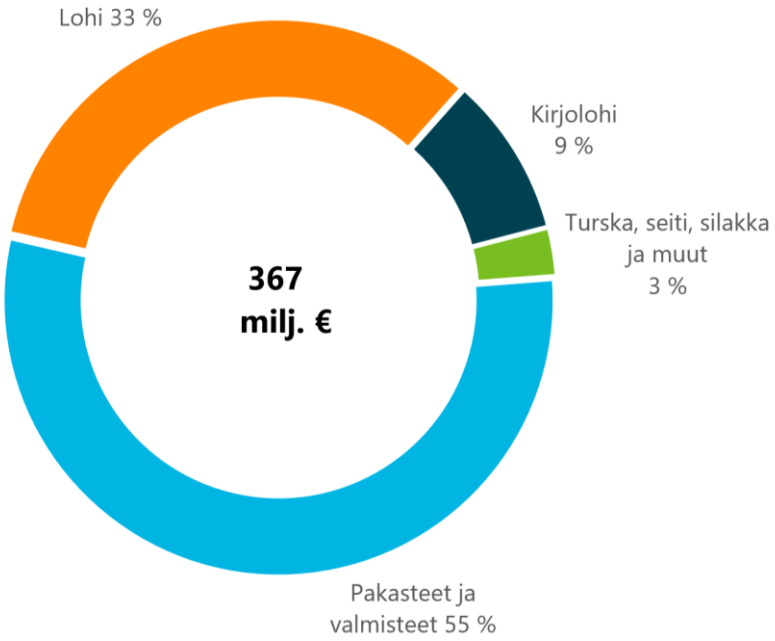
Vuonna 2025 Suomeen tuotiin kalatuotteita yhteensä 375 miljoonalla eurolla. Tästä ihmisravinnoksi tarkoitettujen tuotteiden osuus oli 367 miljoonaa euroa. Lisäksi Norjasta tuotiin 181 miljoonan euron arvosta kokonaista tuoretta lohta, joka vietiin sellaisenaan edelleen muualle Eurooppaan. Tämä läpivienti pois lukien Suomeen ihmisravinnoksi tuodun kalan arvo oli 4 prosenttia edellisvuotta pienempi.

Vuonna 2025 tuotiin lohta ja lohituotteita 142 miljoonalla eurolla, kun vuotta aiemmin näitä tuotiin 162 miljoonalla eurolla (Kuva 13). Tämä johtui halvemmasta hinnasta, sillä määrä oli edellisvuotta hieman suurempi. Kokonaista lohta tuotiin reilut 17 miljoonaa kiloa. Kirjolohen tuonnin arvo ja määrä nousivat edellisvuodesta. Tuodun kirjolohen arvo oli 35,4 miljoonaa euroa ja määrä reilut 6 miljoonaa kiloa.

Kuva 13. Ihmisravinnoksi tuodun kalan arvo päätuoteryhmittäin 2025 (ei sisällä Norjasta Suomen kautta Eurooppaan vietyä tuoretta kokonaista lohta) (Luke 2026).

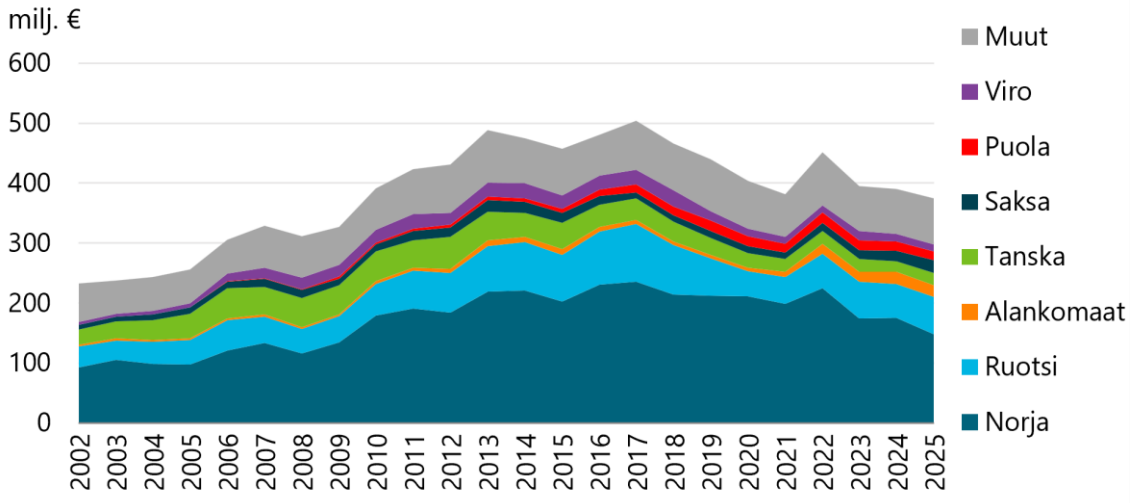
Pakastettujen kalojen ja valmisteiden tuonnin arvo oli edellisvuoden tasolla, eli yhteensä 201 miljoonaa euroa (Kuva 14). Tästä tonnikalan osuus oli 50 miljoonaa euroa, katkarapujen ja katkaraputuotteiden 35 miljoonaa euroa ja silli- ja silakkavalmisteiden ja -säilykkeiden arvo 11 miljoonaa euroa.

Kuva 14. Ihmisravinnoksi tuodun kalan arvon jakaantuminen tuoretuotteisiin ja muihin kalatuotteisiin vuonna 2025 (ei sisällä Norjasta Suomen kautta vietyä lohta) (Luke 2026).

2.3. Viennin arvo oli lähes edellisvuoden tasolla

Norjasta tuotiin vuonna 2025 kalatuotteita kaikkiaan 149 miljoonan euron arvosta, mikä oli 40 prosenttia kokonaisarvosta (Kuva 15). Ruotsin osuus on ollut viimeisen viiden vuoden aikana 12–17 prosenttia. Ruotsista tuotiin kokonaista kirjolohta 5,3 miljoonaa kiloa, mutta lisäksi useita muita tuotteita, kaikkiaan 62 miljoonan euron arvosta. Yli 10 miljoonan euron tuontimaita olivat lisäksi Saksa, Tanska, Alankomaat, Puola, Espanja, Viro ja Thaimaa.

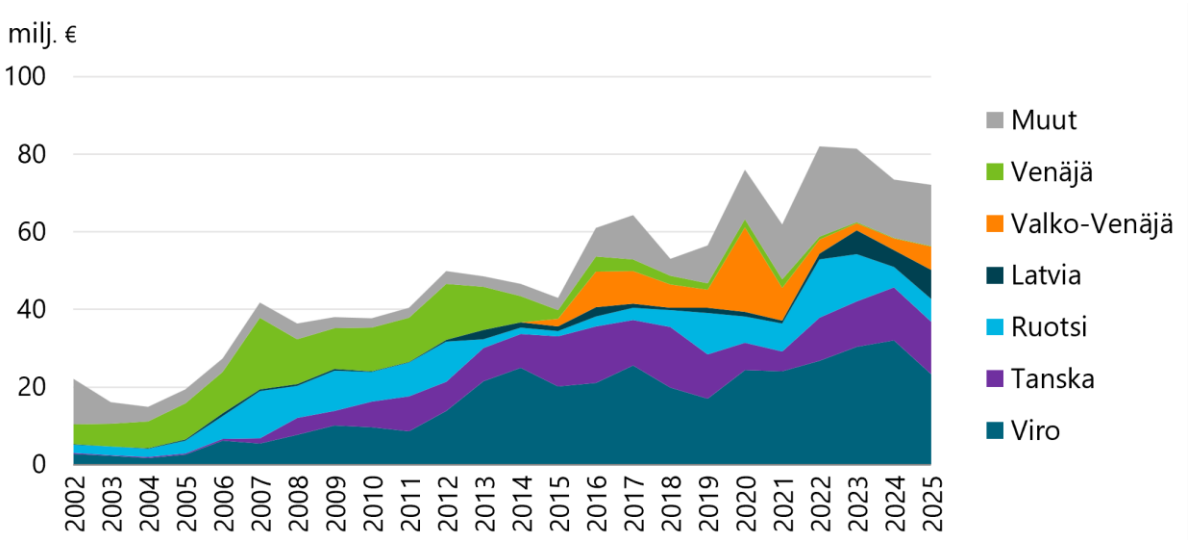

Kuva 15. Kalan ja kalatuotteiden tuonnin arvo 2002–2025 (Luke 2026).

Kalan ja kalatuotteiden viennin arvo on noussut selvästi 2000-luvun aikana, mutta laskenut viimeisen kahden vuoden aikana (Kuva 16). Vuonna 2025 viennin arvo oli 72 miljoonaa euroa, mikä oli kuitenkin lähes edellisvuoden tasolla.

Vuonna 2025 selvästi eniten vietiin Viroon. Viroon vietiin 23 miljoonalla eurolla kalaa. Edellisvuonna Viroon vietiin kuitenkin 32 miljoonalla eurolla. Suurimmaksi osaksi Viroon vietiin silakkaa, mutta paljon myös mätiä. Kirjolohta vietiin Viroon edellisvuotta vähemmän. Tanskaan vietiin 13,5 miljoonalla eurolla. Tanskan vienti perustui suurimmaksi osaksi kalarasvoihin ja -öljyihin, kalajauhoon ja kokonaiseen silakkaan. Vienti Latviaan on kasvanut, ja vuonna 2025 kalaa vietiin 7,5 miljoonan euron arvosta. Ruotsiin vietiin 6 miljoonalla eurolla.

Arvoltaan eniten vietiin silakkaa, mätiä ja kalajauhoa, kalarasvoja ja kalaöljyjä sekä kokonaista kirjolohta (Kuva 16, kuvasta vähennetty kokonainen tuore lohi, jota on Norjasta viety Suomen kautta eteenpäin merkittävästi vuosina 2017–2025. Vuonna 2025 vietiin 28 miljoonaa kiloa.)

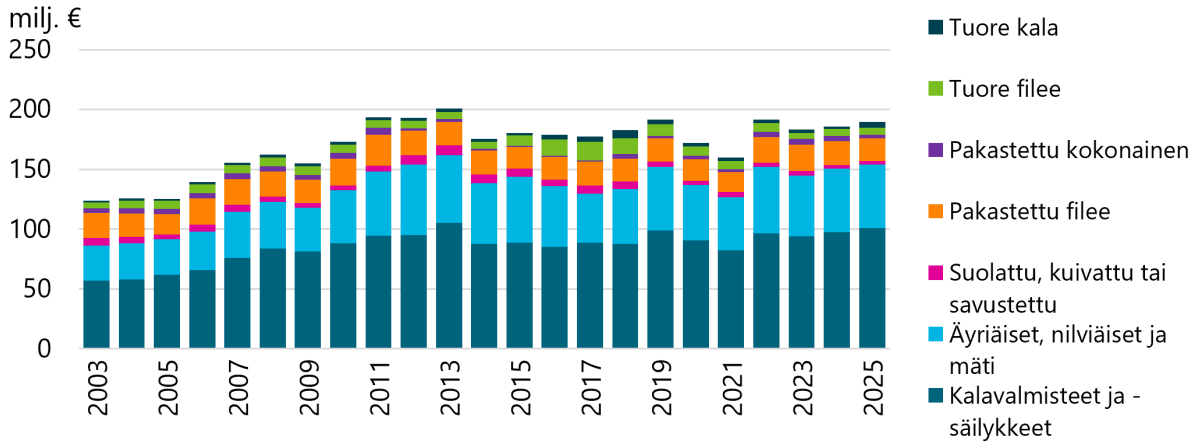

Kuva 16. Kalan ja kalatuotteiden viennin arvo 2002–2025 (Luke 2026).

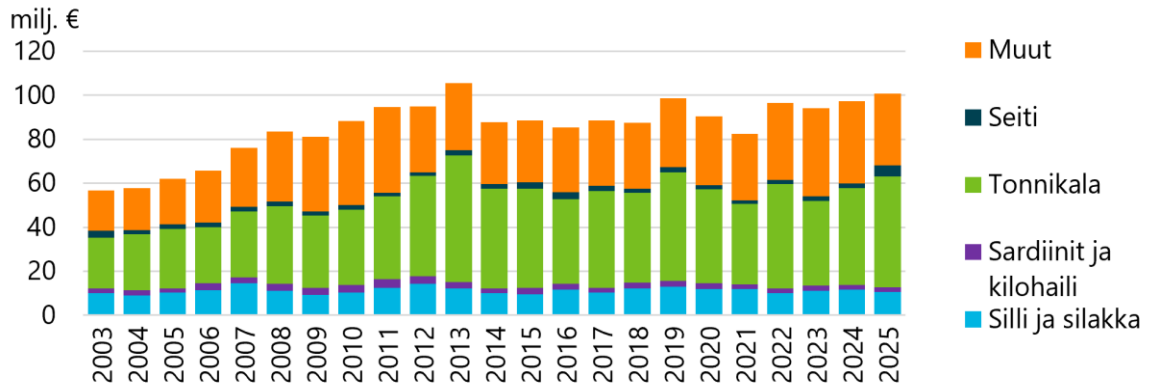
2.4. Tonnikalan tuonti edellisvuotta suurempi

Lohikalojen lisäksi Suomeen tuodaan merkittäviä määriä muita kaloja ja kalatuotteita. Muun kuin lohikalan tuonnin arvo oli vuonna 2025 noin 189 miljoonaa euroa (Kuva 17). Tuontikalasta tonnikalaa käytetään lohen jälkeen eniten. Tonnikalan kulutus on viime vuosina vaihdellut noin 1,3–1,9 kilon välillä henkilöä kohden vuodessa.

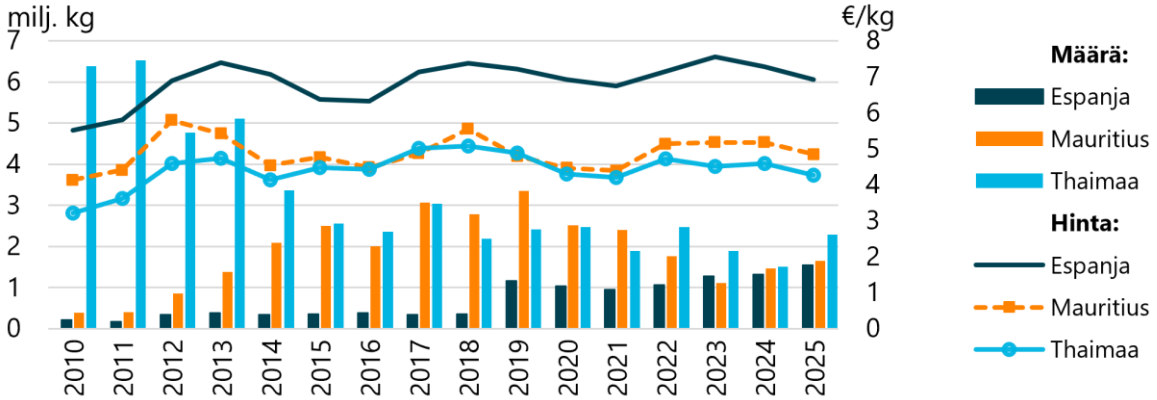
Tonnikalavalmisteiden tuonnin arvo nousi vuonna 2025 50 miljoonaan euroon, kun vuotta aiemmin se oli 44 miljoonaa euroa (Kuva 18). Tonnikalaa tuotiin yhteensä noin 10 miljoonaa kiloa. Tärkeimmät tuontimaat olivat Thaimaa, Mauritius ja Espanja (Kuva 19).

Kuva 17. Muun kuin lohikalojen tuonnin arvon kehitys 2003–2025 (Luke 2026).

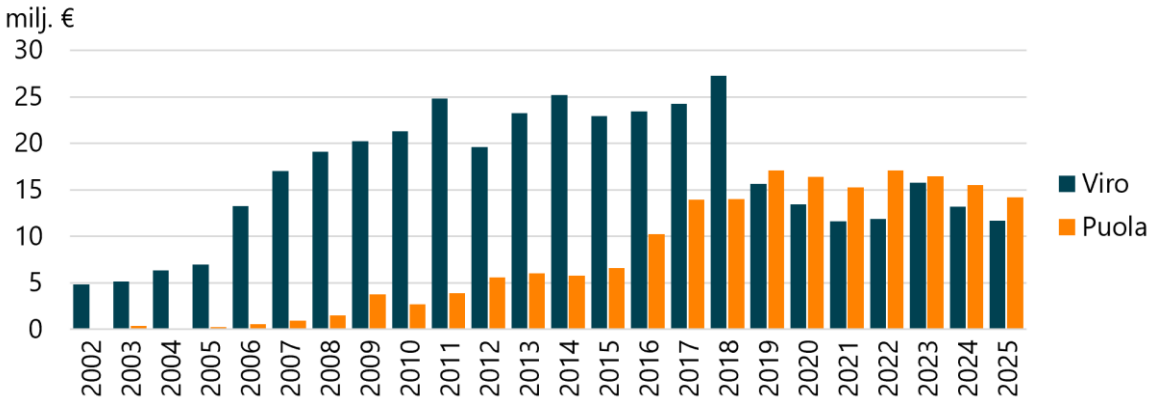
Kuva 18. Kalavalmisteiden tuonnin arvon kehitys 2003–2025 (Luke 2026).

Kuva 19. Tonnikalan tuonnin kehitys maittain (Luke 2026).

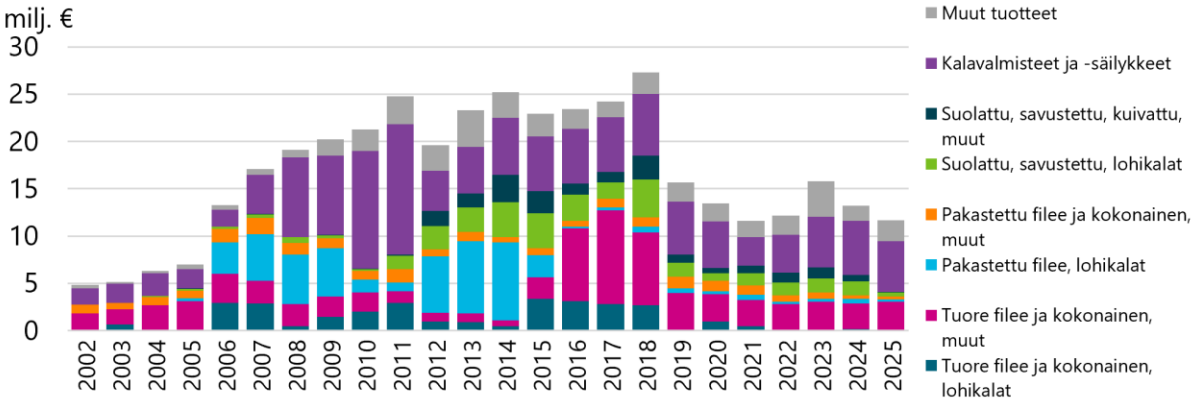
2.5. Kalatuotteiden tuonti Puolasta kääntynyt pieneen laskuun

Viron ja Puolan osuus kalatuotteiden tuonnin arvosta oli yhteensä 7 prosenttia vuonna 2025. Puolasta tuotujen kalatuotteiden arvo kasvoi pitkään 2010-luvulla, mutta on viime vuosina tasaantunut ja kääntynyt lievään laskuun (Kuva 20). Vuonna 2025 Puolasta tuotiin kalatuotteita 14,2 miljoonalla eurolla.

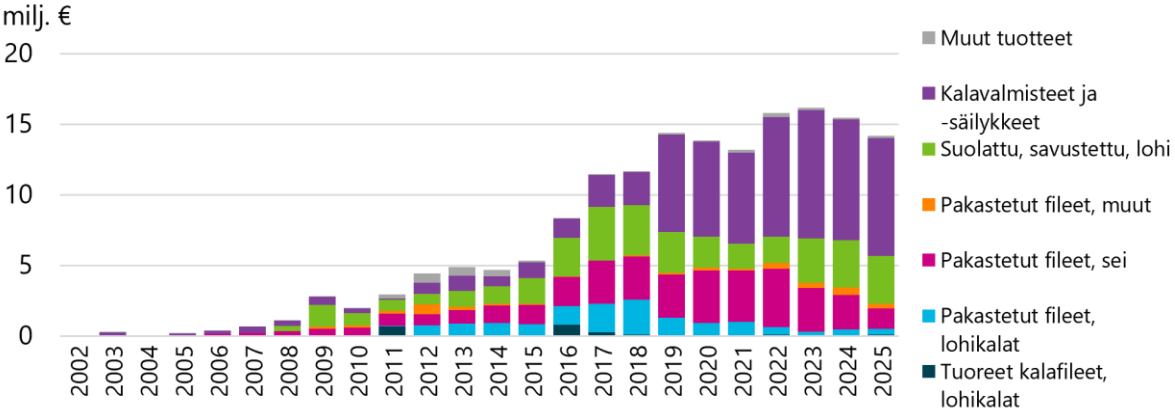
Kuva 20. Virosta ja Puolasta tuodun kalan arvo 2002–2025 (Luke 2026).

Viron tuonti on puolestaan ollut 2020-luvulla yli 40 prosenttia pienempi kuin 2010-luvulla. Vuonna 2025 Virosta tuotiin kalatuotteita 11,7 miljoonan euron arvosta. Virosta tuodaan eniten kalavalmisteita ja -säilykkeitä (Kuva 21). Lisäksi Virosta tuodaan paljon tuoretta kalafilettä. Vuonna 2025 savustetun ja suolatun lohen tuonti Virosta väheni noin miljoonalla eurolla edellisvuodesta, ja tuonnin arvo jäi hieman yli 400 tuhanteen euroon.

Kuva 21. Virosta tuotujen kalatuotteiden arvo 2002–2025 (Luke 2026).

Puolasta tuodaan eniten kalavalmisteita ja -säilykkeitä. Lisäksi Puolasta tuodaan runsaasti savustettua lohta sekä seiti- ja alaskanseitituotteita (Kuva 22).

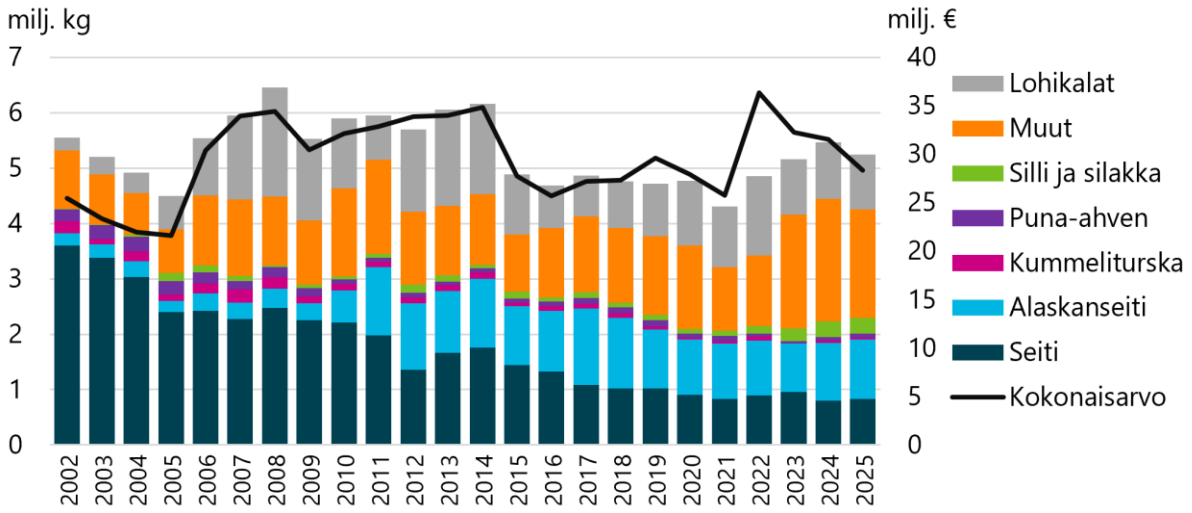

Kuva 22. Puolasta tuotujen kalatuotteiden arvo 2002–2025 (Luke 2026).

2.6. Pakastefileiden tuonnin arvo edellisvuotta alhaisempi

Pakastefileitä tuotiin Suomeen vuonna 2025 yhteensä 5,3 miljoonaa kiloa. Tuonnin arvo oli runsaat 28 miljoonaa euroa, mikä oli noin 3 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuotta aiemmin.

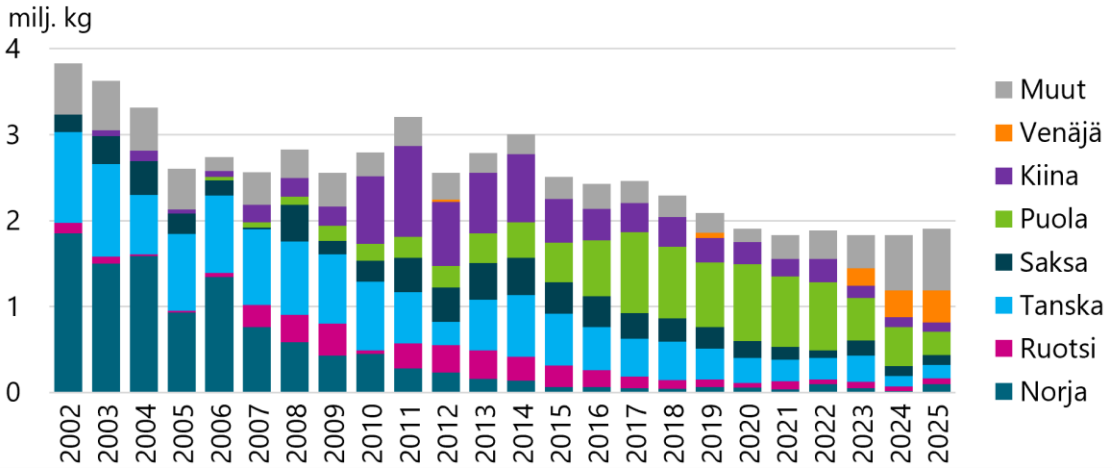
Pakastefileiden tuontirakenne on muuttunut merkittävästi 2000-luvun aikana. Vuosituhannen alussa noin kaksi kolmasosaa Suomeen tuoduista pakastefileistä oli seitä, mutta sittemmin sein kysyntä on vähentynyt ja alaskanseiti on noussut tärkeimmäksi pakastefilekalaksi (Kuva 23).

Kuva 23. Pakastefileiden tuonnin kehitys vuosina 2002–2025 (Luke 2026).

Samalla tuontimaiden rakenne on muuttunut. Norjasta tuotiin 2000-luvun alkupuolella merkittäviä määriä seitä, mutta nykyisin sen merkitys on vähäinen. Myös Kiinan ja Tanskan osuudet ovat pienentyneet.

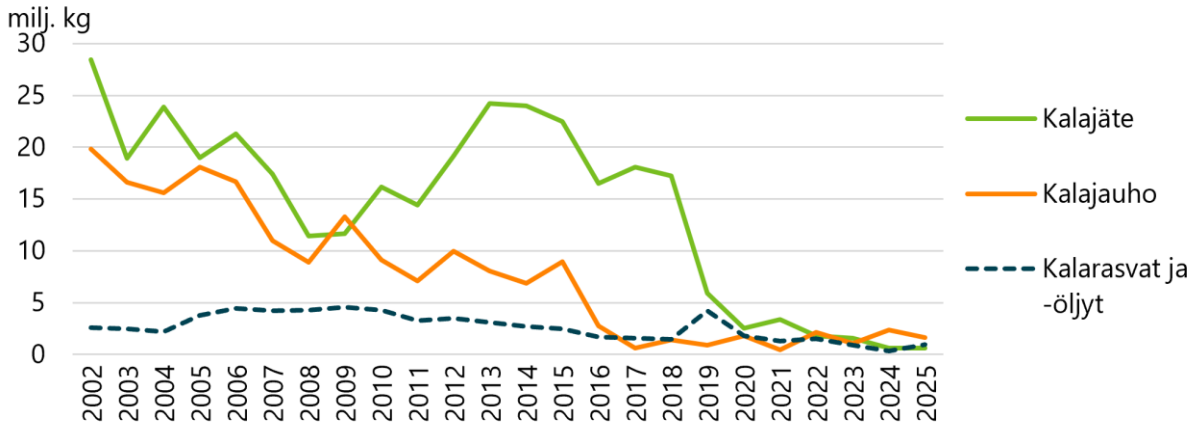
Vuonna 2025 eniten seiti- tai alaskanseitifileitä tuotiin Venäjältä, Hollannista ja Liettuasta ja Puolasta. Alaskanseitiä on tuotu Venäjältä lisääntyvästi vuodesta 2023 lähtien ja vuonna 2025 sen arvo oli noin 2 miljoonaa euroa.

Kuva 24. Alaskanseitin ja seitin tuonnin kehitys maittain vuosina 2002–2025 (Luke 2026).

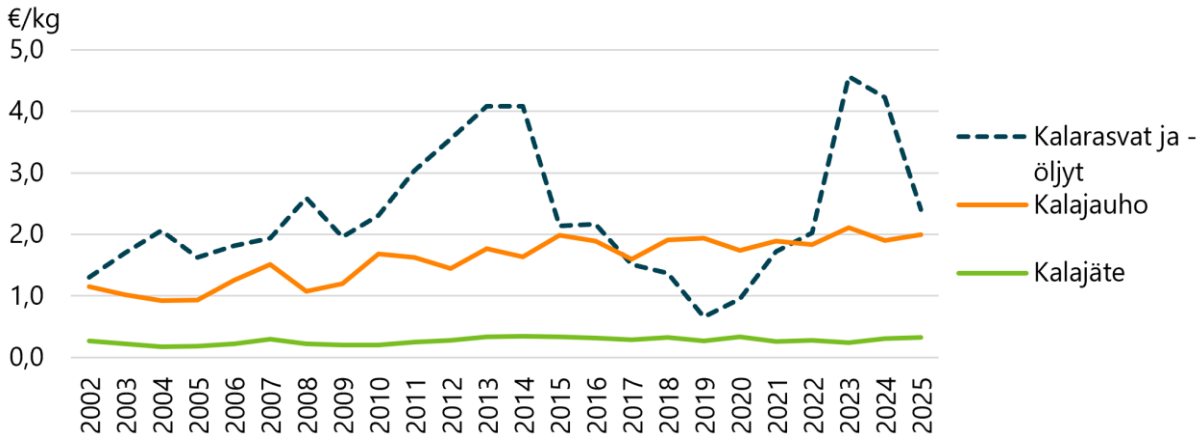
2.7. Rehuraaka-aineiden vienti tuontia suurempaa

Kalajauhon tuonti on vähentynyt voimakkaasti, kun kalarehuissa käytettyä kalajauhoa on korvattu kasvipohjaisilla raaka-aineilla ja viime vuosina myös kotimaisella kalajauholla (Kuva 25). Kotimaisen tuotannon kasvu on mahdollistanut kalajauhon viennin lisääntymisen. Vuodesta 2017 lähtien Suomi on vienyt kalajauhoa ulkomaille, ja vuonna 2025 kalajauhon viennin määrä oli 3,5 miljoonaa kiloa. Viennin arvo oli 6,8 miljoonaa euroa.

Kuva 25. Kalarasvojen ja -öljyn, -jauhon ja -jätteen tuonti 2002–2025 (Luke 2026).

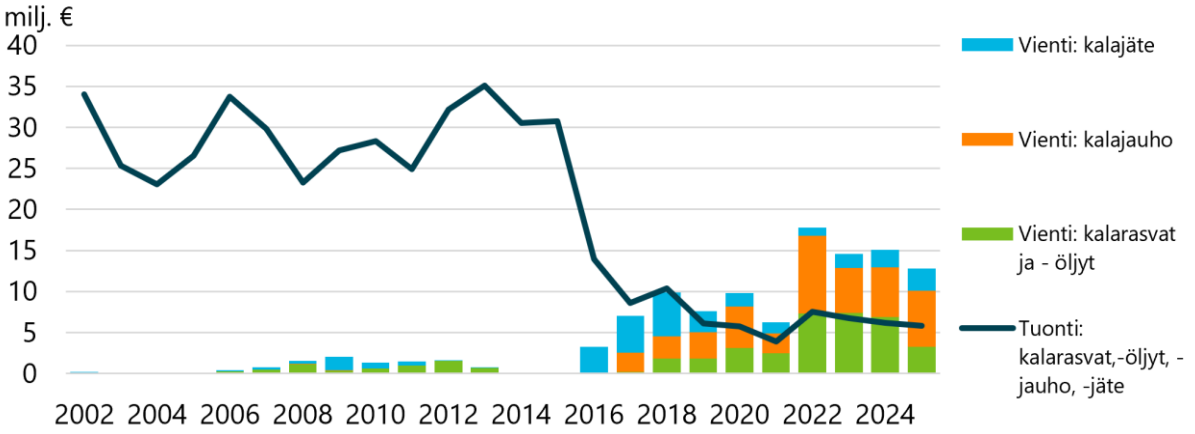
Kalarasvojen ja kalaöljyjen hinnat ovat vaihdelleet huomattavasti kalajauhoa enemmän (Kuva 26). Vuonna 2025 kalarasvojen ja kalaöljyjen viennin arvo oli yli 3 miljoonaa euroa.

Kuva 26. Kalarasvan ja -öljyn, -jauhon ja -jätteen tuontihinnat 2002–2025 (Luke 2026).

Kalajätettä käytetään muun muassa turkiseläinten rehuna. Kalajätteen kysyntä kasvoi 2010-luvun alussa ja oli korkeimmillaan vuonna 2013. Tämän jälkeen turkiseläinten määrän väheneminen supisti kalajätteen kysyntää ja tuontia. Kalajätteen tuonti väheni voimakkaasti turkistalouden laskusuhdanteen käynnistyttyä vuonna 2019.

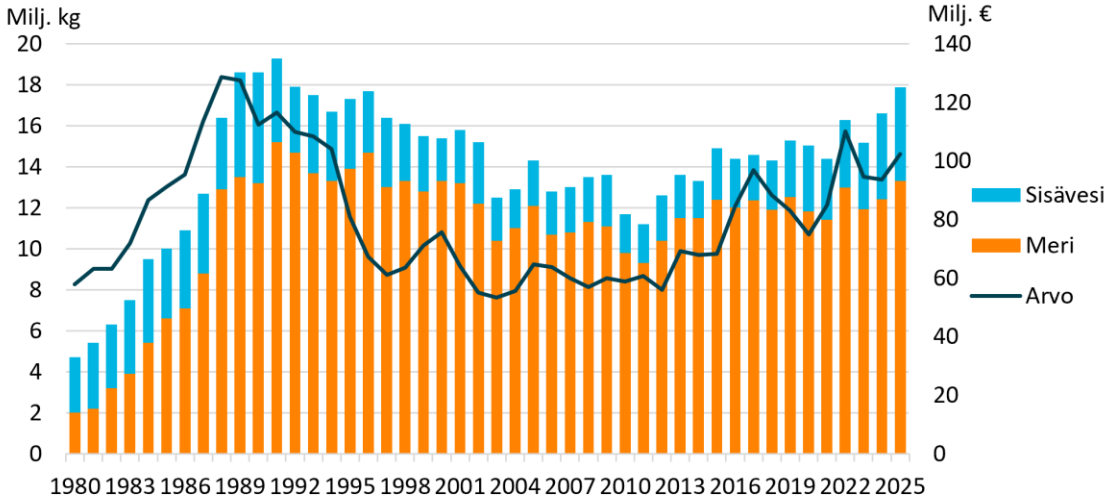
Rehuraaka-aineiden viennin arvo on viime vuosina ollut tuontia suurempi. Kalajauho, kalaöljy ja muut kalaperäiset rehuraaka-aineet muodostavat siten yhden harvoista kalatalouden tuoteryhmistä, joissa Suomi on nettoviejä (Kuva 27).

Kuva 27. Tuodun ja viedyn kalarasvojen, -öljyn, -jauhon ja -jätteen arvo 2002–2025 (Luke 2026).

2.8. Kotimaisen vesiviljelyn kokonaistuotanto nousi

Suomen ruokakalatuotanto kasvoi nopeasti 1980-luvulla ja oli 1990-luvun taitteessa korkeimmillaan yli 19 miljoonaa kiloa. Tämän jälkeen tuotanto väheni kansainvälisen kilpailun kiristyessä ja ympäristörajoitusten tiukentuessa. Viime vuosina tuotanto on kuitenkin kasvanut uudelleen, ja vuonna 2025 ruokakalaa tuotettiin lähes 18 miljoonaa kiloa (Kuva 28).

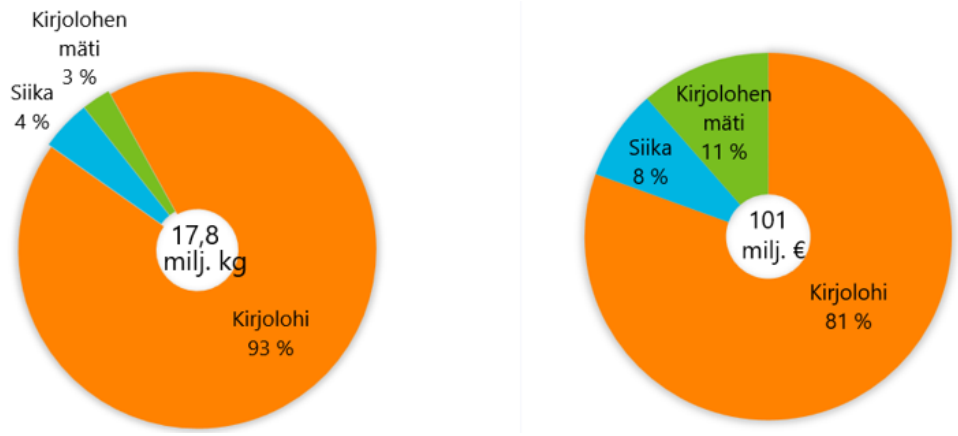
Kuva 28. Ruokakalatuotanto vuosina 1980–2025 (Luke 2026).

Valtaosa ruokakalasta tuotettiin edelleen merialueiden verkkokasseissa. Sisävesikasvatuksen merkitys on kuitenkin kasvanut. Sisävesissä tuotettu kalamäärä on noussut 2010-luvun alun noin kahdesta miljoonasta kilosta 4,6 miljoonaan kiloon erityisesti kiertovesikasvatuksen lisääntymisen ansiosta.

Vesiviljelyn tuotannon arvo oli mäti mukaan lukien 102 miljoonaa euroa vuonna 2025. Arvo nousi 9 miljoonaa euroa edellisvuodesta, mutta jäi edelleen vuoden 2022 tasoa alhaisemmaksi, sillä kalan markkinahinta oli tuolloin poikkeuksellisen korkea.

Kirjolohi oli ylivoimaisesti tärkein viljelylaji. Sen tuotannon arvo oli mäti mukaan lukien 93 miljoonaa euroa. Siika oli toiseksi merkittävin viljelylaji noin 8 miljoonan euron arvolla (Kuva 29).

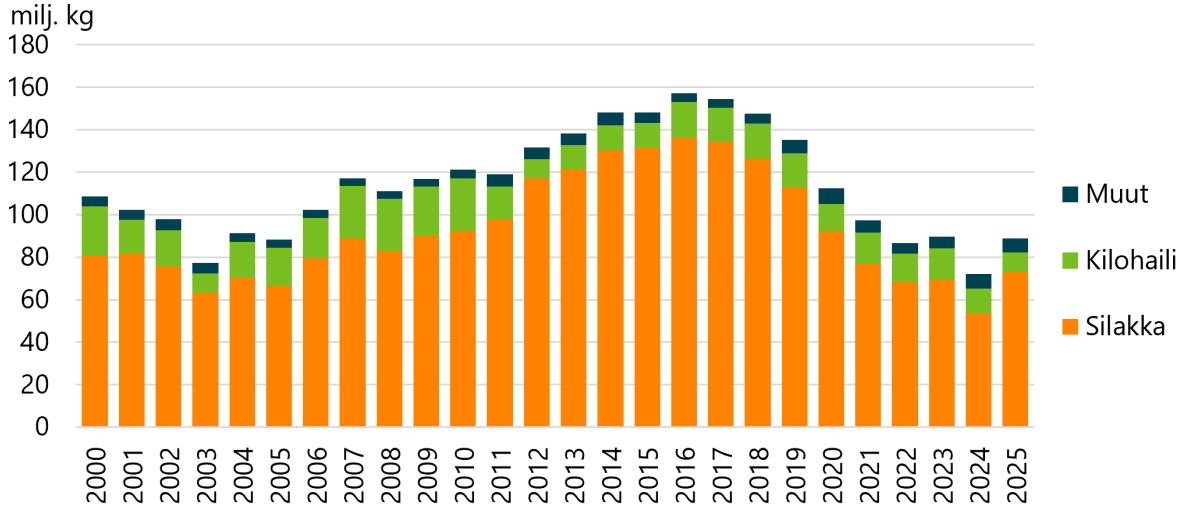
Muiden lajien osuus tuotannon määrästä ja arvosta säilyi edelleen vähäisenä. Noin viidennes ruokakalatuotannon arvosta muodostui kirjolohen mädistä, siiasta ja muista viljelylajeista.

Kuva 29. Ruokakalatuotannon määrä ja arvo päätuotteittain vuonna 2025 (Luke 2026).

2.9. Silakkasaalis nousi selvästi

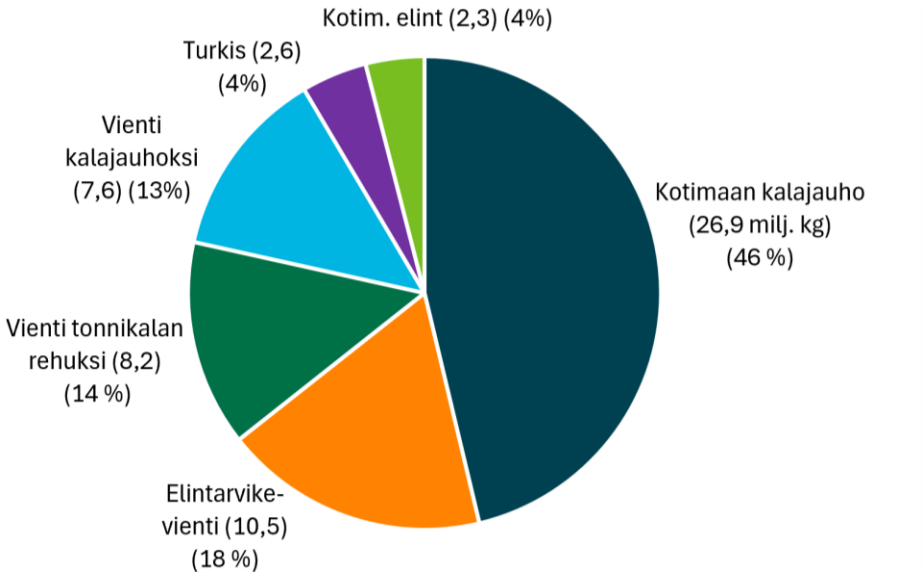
Suomen merialueen kaupallinen kalansaalis oli vuonna 2025 yhteensä 89 miljoonaa kiloa, kun vuotta aiemmin saalista kertyi 72 miljoonaa kiloa (Kuva 30). Kasvu johtui erityisesti silakkasaaliin lisääntymisestä. Saaliin kokonaisarvo oli 37 miljoonaa euroa, josta silakan ja kilohailin osuus oli 71 prosenttia.

Kuva 30. Kaupallinen merisaalis vuosina 2000–2025 (Luke 2026).

Silakka ja kilohaili ovat edelleen Suomen kaupallisen kalastuksen tärkeimmät saalislajit. Vuonna 2025 kotimaahan purettiin yhteensä 58,2 miljoonaa kiloa silakkaa, minkä lisäksi ulkomaille purettiin 14,3 miljoonaa kiloa. Valtaosa saaliista käytettiin kalajauhon ja kalaöljyn raaka-aineena Suomessa, Virossa ja Tanskassa. Suomen kalajauhoteollisuus käytti yhteensä noin 30 miljoonaa kiloa silakkaa ja kilohailia.

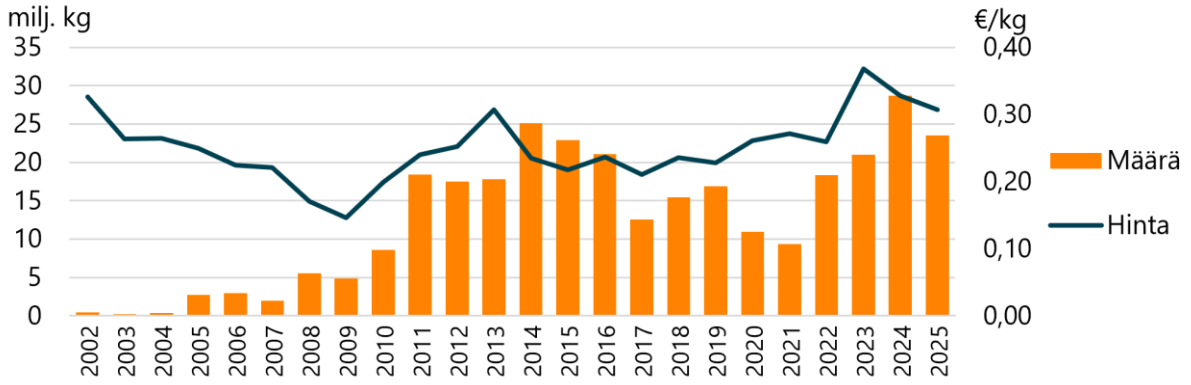
Elintarvikekäyttöön silakkaa vietiin erityisesti Itä-Euroopan maihin, ja osa saaliista päätyi rehukäyttöön erityisesti Välimeren alueelle. Kotimaahan puretusta silakasta vain noin 4 prosenttia käytettiin kotimaan elintarvikemarkkinoilla (Kuva 31). Turkistalouden kysynnän vähennyttyä silakan merkitys kalajauhon ja kalaöljyn raaka-aineena on edelleen korostunut.

Kuva 31. Kotimaahan puretun silakan käyttö vuonna 2025 (Luke 2026).

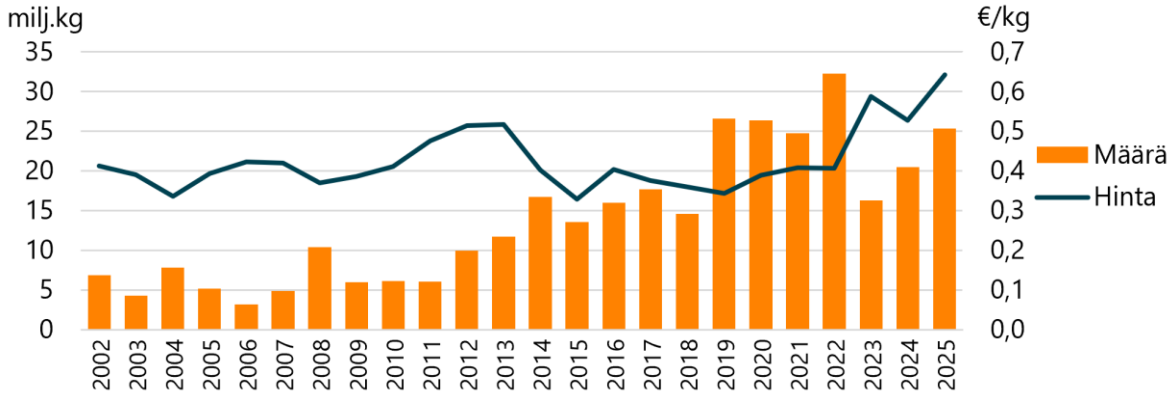
2.10. Silakan viennin arvo nousi

Tuoretta ja pakastettua silakkaa vietiin vuonna 2025 yhteensä 49 miljoonaa kiloa, mikä oli sama määrä kuin vuotta aiemmin. Tuoreen silakan vienti väheni, mutta pakastetun silakan vienti kasvoi vastaavasti (Kuvat 32 ja 33). Silakan viennin kokonaisarvo oli 23,5 miljoonaa euroa, kun se vuotta aikaisemmin oli 20,2 miljoonaa euroa.

Kuva 32. Tuoreen silakan vientimäärät ja -hinnat vuosina 2002–2025 (Luke 2026).

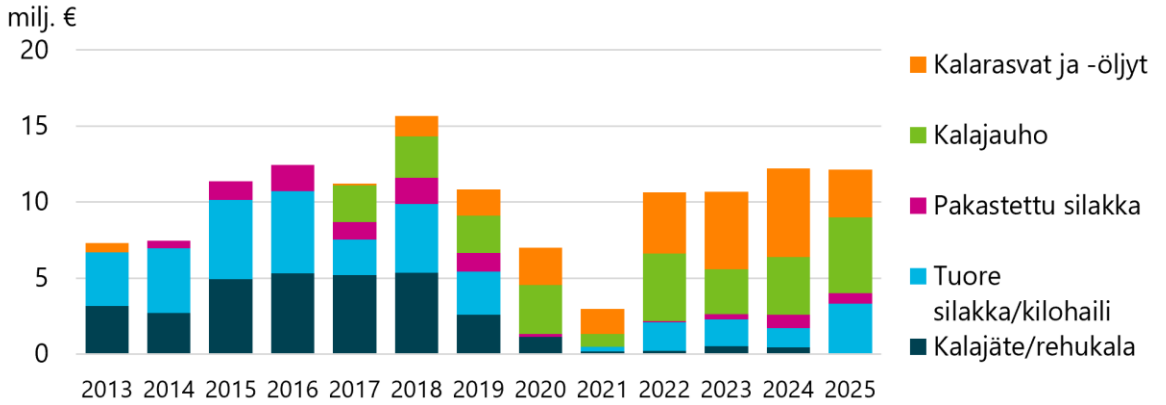
Viro säilyi Suomen tärkeimpänä silakan vientimaana. Vuonna 2025 Viroon vietiin 23 miljoonaa kiloa silakkaa, jonka arvo oli runsaat 8 miljoonaa euroa. Lisäksi Viroon vietiin noin 4 miljoonaa kiloa kilohailia. Tanskaan vietiin 11 miljoonaa kiloa silakkaa.

Kuva 33. Pakastetun silakan vientimäärät ja -hinnat 2002–2025 (Luke 2026).

Pakastetun silakan vienti on hajautunut laajalle markkina-alueelle, sillä vuonna 2025 silakkaa vietiin pakastettuna 16 eri maahan. Tuoretta silakkaa sen sijaan vietiin käytännössä vain Viroon ja Tanskaan.

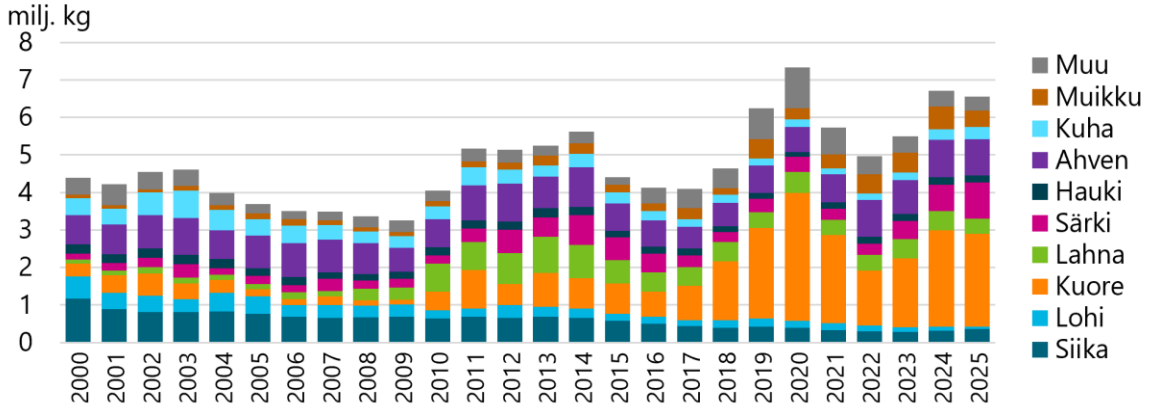
Silakan merkitys rehuraaka-aineena on kasvanut viime vuosina. Erityisesti Tanskaan suuntautuvassa viennissä silakasta ja kilohailista valmistetut kalajauho ja kalaöljy ovat nousseet aiempaa tärkeämmiksi vientituotteiksi. Rehuraaka-aineiden viennin arvo on kasvanut samalla kun turkistalouden merkitys on vähentynyt (Kuva 34).

Kuva 34. Rehuraaka-aineiden viennin arvo Tanskaan vuosina 2002–2025 (Luke 2026).

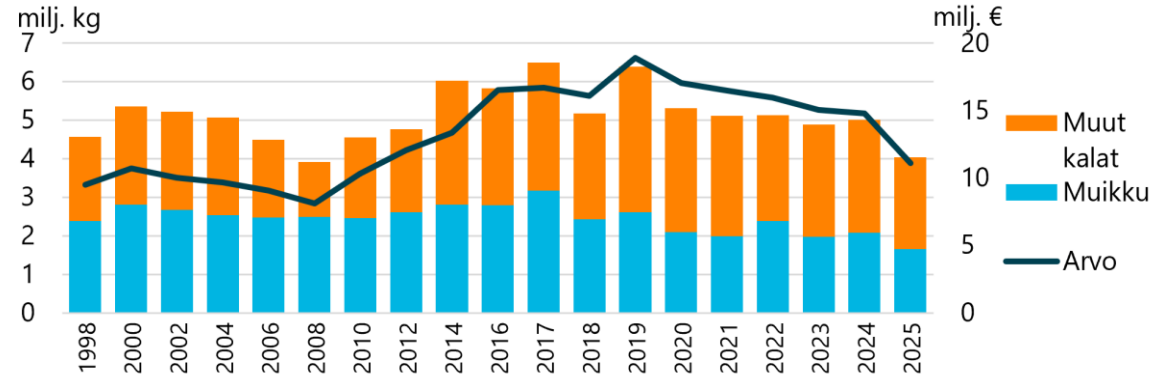
2.11. Sisävesien saaliin arvo laski

Rannikkokalastajat saivat vuonna 2025 saaliiksi yhteensä 6,6 miljoonaa kiloa kalaa (Kuva 35). Lisäksi rysäsilakkaa tuli yli 5 miljoonaa kiloa. Lohisaaliit ovat vähentyneet pitkään, ja vuonna 2025 rannikon lohisaalis jäi tarkastelujakson pienimmäksi. Myös siikasaaliit ovat pienentyneet 2000- ja 2010-lukujen tasosta. Rannikkokalastuksen arvo ilman rysäsilakkaa oli vuonna 2025 noin 11 miljoonaa euroa, kun vuotta aiemmin arvo oli 12 miljoonaa euroa. Arvoltaan tärkeimmät saalislajit olivat ahven, siika, kuha ja muikku.

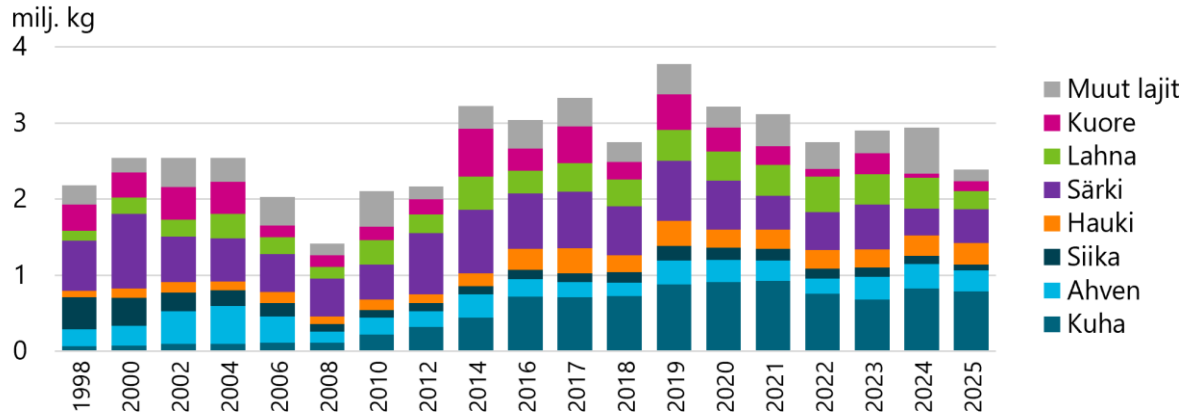

Kuva 35. Rannikon kaupallinen saalis ilman silakkaa, kilohailia ja turskaa 2000–2025 (Luke 2026).

Sisävesistä saatiin vuonna 2025 yhteensä noin 4 miljoonaa kiloa kalaa (Kuva 36 ja 37). Saaliin arvo oli vajaat 11 miljoonaa euroa, kun se vuotta aiemmin oli 14,8 miljoonaa euroa. Vuonna 2025 kuhan ja muikun osuus kokonaissaaliin arvosta oli 8,4 miljoonaa euroa, mikä korostaa niiden merkitystä sisävesikalastuksessa. Lisäksi ravun saaliin arvo oli vajaat miljoona euroa.

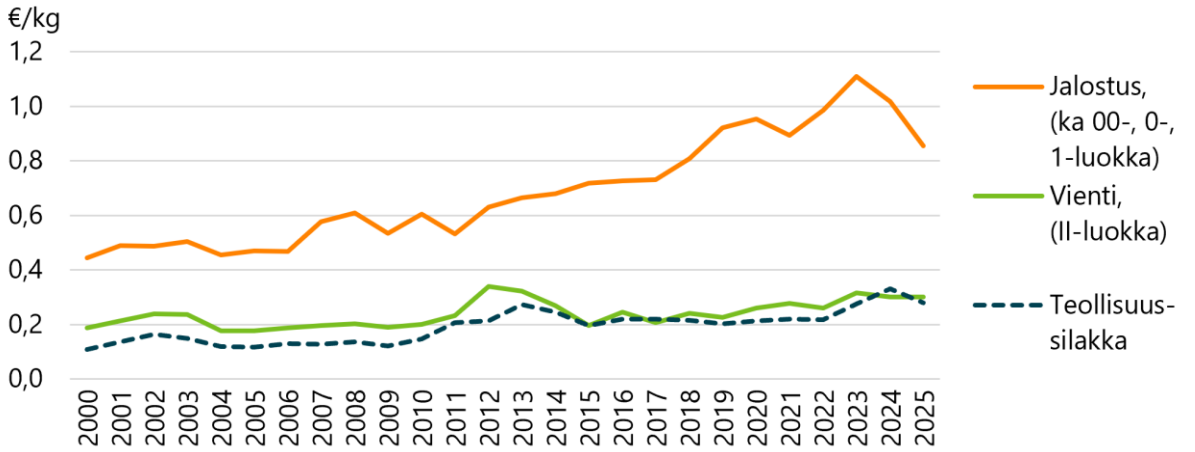
Kuva 36. Sisävesisaaliin kehitys vuosina 1998–2025 (Luke 2026).

Kuva 37. Sisävesisaaliin kehitys ilman muikkua vuosina 1998–2025 (Luke 2026).

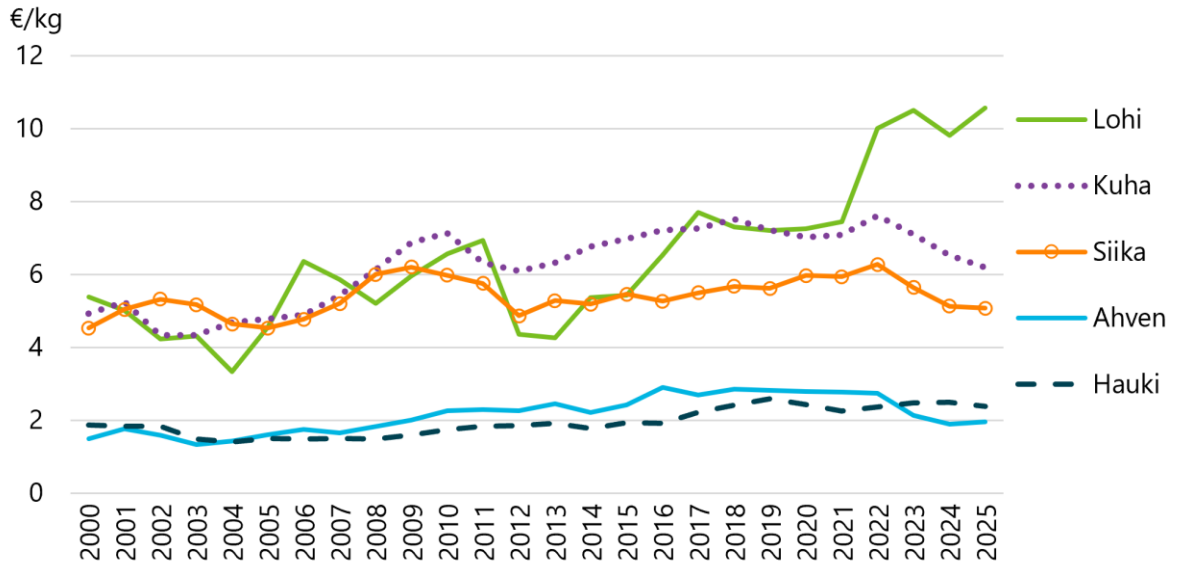
2.12. Kalojen hintakehityksessä vaihtelua

Silakan jalostusteollisuuden maksama hinta on noussut pitkällä aikavälillä 2000-luvulla, mutta laski hieman kahtena viime vuonna (Kuva 38). Elintarvikekäyttöön ja teollisuuteen toimitetun silakan hinnat ovat pitkällä aikavälillä nousseet, vaikka vuosittainen vaihtelu on ollut suurta.

Kuva 38. Silakan tuottajahinnat vuosina 2000–2025 (Luke 2026).

Myös muiden kalalajien hintakehitys vaihteli. Lohen hinta on noussut viime vuosina voimakkaasti niukan tarjonnan vuoksi. Siian ja kuhan tuottajahinnat ovat sen sijaan olleet laskusuunnassa jo kolmen vuoden ajan (Kuva 39).

Kuva 39. Muiden kalojen tuottajahinnat vuosina 2000–2025 (Luke 2026).

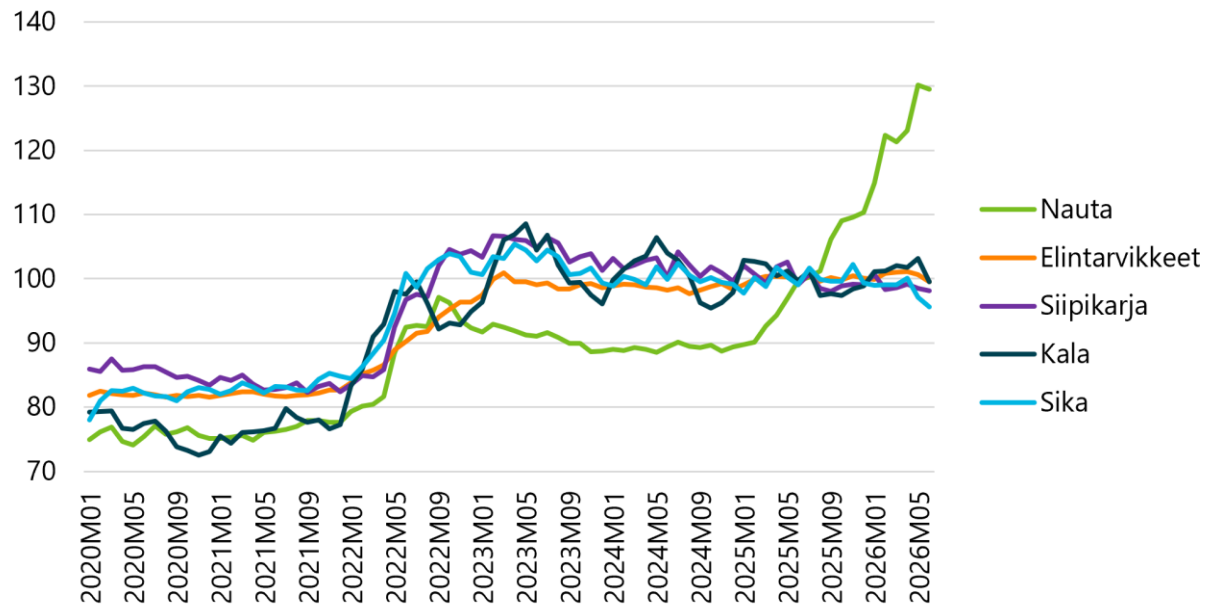
2.13. Naudanlihan hinta eriytyi kalan ja muiden liharaaka-aineiden hinnoista vuonna 2025

Vuonna 2022 alkanut Venäjän hyökkäyssota kiihdytti elintarvikkeiden hintojen nousua, kun tuotanto- ja kuljetuskustannusten kasvu siirtyi kuluttajahintoihin. Samalla kansainväliset häiriöt lohimarkkinoilla nostivat kalan hintaa voimakkaasti myös Suomessa. Kalan lisäksi naudan-, sian- ja siipikarjanlihan hinnat nousivat selvästi vuonna 2022.

Vuonna 2023 elintarvikkeiden hintojen nousu hidastui. Kesän jälkeen naudan-, sian- ja siipikarjanlihan hinnat kääntyivät laskuun, mutta kalan hintakehitys poikkesi muista eläinproteiineista. Korkea hintataso ja voimakkaat hintavaihtelut heikensivät kalan kysyntää.

Vuonna 2024 naudan- ja sianlihan hintakehitys tasaantui, kun taas siipikarjanlihan hinnat jatkoivat laskuaan. Kalan hinnat vaihtelivat edelleen voimakkaasti.

Vuonna 2025 naudanlihan hintakehitys erkaantui selvästi muista liharaaka-aineista (Kuva 40). Naudanlihan hinta nousi voimakkaasti kansainvälisen kysynnän kasvun seurauksena, mikä heikensi kulutusta myös Suomessa. Kotimainen naudanlihan myynti väheni yli 20 prosenttia. Sianlihan hintakehitys pysyi maltillisena, kun taas siipikarjanlihan ja kalan hintojen lasku tuki niiden myynnin kasvua.

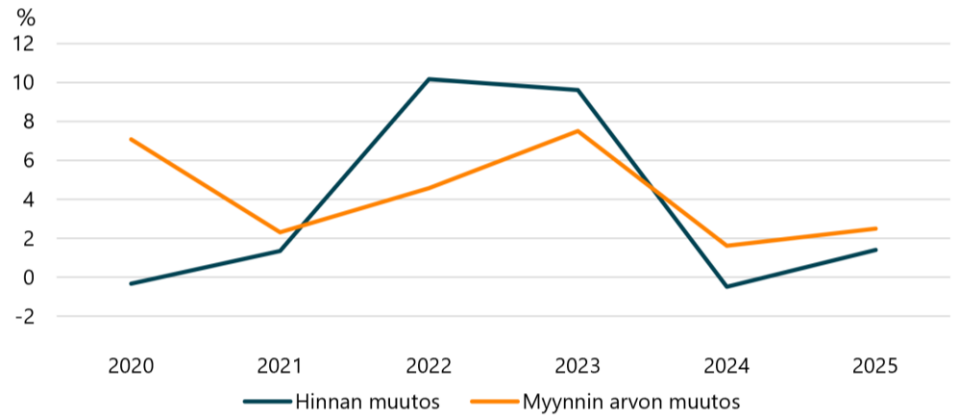
Kuva 40. Elintarvikkeiden hintaindeksien kehitys vuosina 2020–2026 (Tilastokeskus 2026).

2.14. Kuluttajien ostovoiman elpyminen näkyi elintarvikemyynnissä vuonna 2025

Vuonna 2022 päivittäistavarakaupan elintarvikemyynnin arvo kasvoi vajaat 5 prosenttia. Samaan aikaan myyntimäärät laskivat, sillä myynnin arvon kasvu jäi selvästi hintojen nousua hitaammaksi.

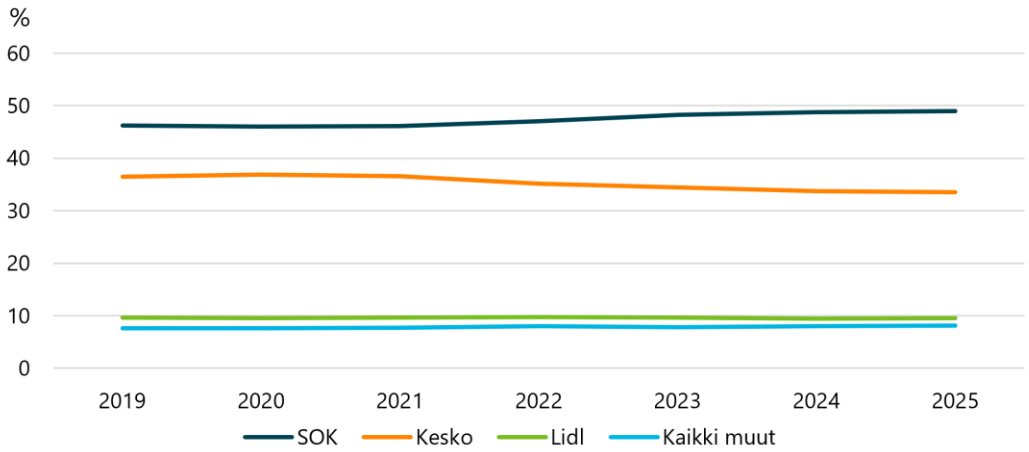
Päivittäistavarakaupan elintarvikkeiden myyntimäärät laskivat myös vuonna 2023. Vähittäishintojen nousu ylläpiti myynnin arvon kasvua. Hinnat nousivat lähes 10 prosenttia, kun myynnin arvo kasvoi 7,5 prosenttia. Vuonna 2024 elintarvikkeiden hintojen lasku pysähtyi, minkä jälkeen hinnat ja myyntimäärät kääntyivät hienoiseen nousuun (Kuva 41).

Vuonna 2025 päivittäistavarakauppa piristyi ja kasvoi maltillisesti. Kasvu johtui osittain hintojen noususta, mutta myös myyntimäärät lisääntyivät. Kuluttajien ostovoiman hidas elpyminen näkyi kulutuksessa. Hinta ohjasi ostopäätöksiä. Kilpailu markkinoilla säilyi tiukkana.

Kuva 41. Päivittäistavarakaupan elintarvikemyynnin arvon ja hinnan muutos 2020–2025 (PTY 2026a, PTY 2026b).

Päivittäistavarakaupan kahden suurimman ryhmittymän yhteenlaskettu markkinaosuus on säilynyt vakaana. S-ryhmän markkinaosuus nousi vuosina 2019–2025 noin kolme prosenttiyksikköä 49 prosenttiin. Keskon osuus laski vastaavasti noin kolme prosenttiyksikköä 33,5 prosenttiin. Lidlin osuus säilyi noin 9,5 prosentissa (Kuva 42).

Kuva 42. Päivittäistavarakaupparyhmittymien markkinaosuuksien kehitys 2019–2025 (PTY 2026b).

3. Paneeliyritysten näkemyksiä

3.1. Kalayrityksiltä ajankohtaista tietoa

Yritysnäkemykset koottiin tammi-maaliskuussa 2026 toteutetuilla haastatteluilla ja kyselyllä. Mukana oli yhdeksän kalatalousalan yritystä, jotka edustivat kalan jalostusta, tukkukauppaa ja kalastusta. Tulokset kuvaavat mukana olleiden yritysten näkemyksiä eivätkä ole yleistettävissä koko toimialaan.

Paneeliin osallistuivat Finnish Freshfish Oy Kalamesta, Hätälä Oy, Kalaneuvos Oy, Kalaset Oy, Lerøy Finland Oy, Martin Kala Oy, Länsirannikon Kala Oy, Selkämeren Jää Oy sekä Troolari Olympos Oy. Osiossa on hyödynnetty myös tilastoja ja osin aiemmin kerättyä tietoa.

3.2. Vuosi 2025 pähkinänkuoressa

Lohikalamarkkinat

Kalamarkkinat vakautuivat vuonna 2025 usean poikkeuksellisen vuoden jälkeen. Kuluttajien epävarmat talousnäkymät näkyivät kuitenkin edelleen vähittäiskaupassa. Paneeliyritysten mukaan lohikalamarkkinoita pidettiin erittäin kilpailtuina ja tiukka tilanne voi aiheuttaa haasteita etenkin pienyrityksille. Hinnan merkitys korostui kuluttajien ostopäätöksissä, ja kalliimpien tuotteiden kysyntä jäi vaimeaksi.

Kaupan kampanjat vaikuttavat markkinoihin ja aiheuttavat hintavaihteluita kuluttajamarkkinoilla. Norjan lohen hinnan lasku lisäsi kysyntää vuonna 2025, ja myös kotimaisen kirjolohen kysyntää pidettiin hyvänä. Osa yrityksistä arvioi vähittäiskaupan katteiden säilyneen edelleen vahvoina.

Luonnonkalamarkkinat

Yritysten mukaan silakan laatu oli hyvä sekä vuonna 2025 että vuoden 2026 alkupuolella. Silakan kuntoa ja filesaantoa pidettiin hyvinä, ja kalakantojen tila arvioitiin myönteiseksi.

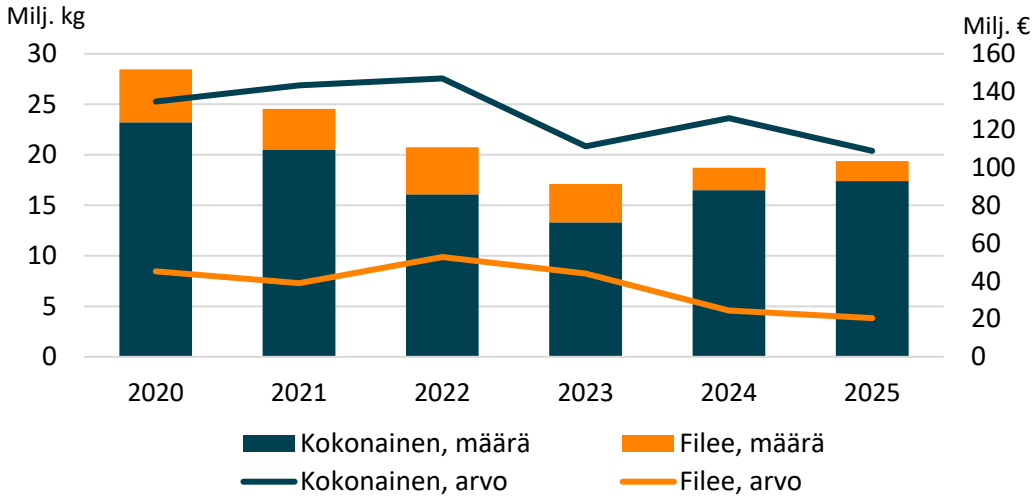
Silakkaa toimitettiin merkittäviä määriä sekä kotimaisille että ulkomaisille kalajauhotehtaille. Silakan elintarvikevienti Itä-Eurooppaan säilyi hyvällä tasolla, mutta kotimainen elintarvikekysyntä pysyi heikkona. Turkisrehun kysynnän vähentyessä raaka-ainetta on ohjautunut muuhun käyttöön, erityisesti kalanrehuteollisuuteen.

Kuoreelle nähtiin olevan hyvä kysyntä vientimarkkinoilla, ja myös särjen vienti Eurooppaan jatkui. Vuonna 2025 kuhasaaliita pidettiin hyvinä, mutta markkinoilla kilpaili samanaikaisesti myös Virosta tuotava edullisempi kuha.

3.3. Tuodun kokonaisen lohen määrä nousi, mutta arvo laski

Lohimarkkinoiden kehitys on ollut haastavaa vuoden 2020 jälkeen, mutta tuodun kokonaisen lohen määrä on kuitenkin kasvanut kahtena viime vuonna. Vuonna 2025 lohen hinnan lasku lisäsi kysyntää, mutta samalla tuonnin kokonaisarvo jäi aiempaa pienemmäksi.

Tuoreen ja pakastetun lohen yhteenlaskettu tuontiarvo oli vuonna 2025 yhteensä 129 miljoonaa euroa (Kuva 43). Norjasta tuodun lohifileen määrän vähenemiseen vaikutti merkittävän markkinatoimijan poistuminen alalta vuonna 2024.

Kuva 43. Norjasta tuodun lohen ja lohifileen tuontimäärän ja arvon kehitys 2020–2025 (Luke 2026, arvo reaalinen).

3.4. Lohen hinnat laskeneet aikaisempien vuosien korkeista hinnoista

Lohimarkkinat ovat olleet epävakaita viime vuosina. Lohen hinta nousi poikkeuksellisen korkeaksi vuonna 2023 ja vielä alkuvuonna 2024, mutta alkoi laskea kesällä 2024. Hintakehitys poikkesi tavanomaisesta kausivaihtelusta, mikä heikensi kysyntää, sillä eurooppalainen jalostusteollisuus hyödynsi aiemmin edullisemmalla hinnalla hankittuja varastoja. Yritysten mukaan alhaisen hintatason aikana lohta pakastetaan enemmän.

Vuonna 2025 lohen tarjonta kasvoi Norjan hyvien tuotanto-olosuhteiden ja laadukkaan lohen ansiosta. Hintojen lasku lisäsi kysyntää, mutta myyntivolyymien kasvu ei välttämättä parantanut yritysten kannattavuutta. Osa yrityksistä arvioi lohen hinnan laskun aiheuttaneen haasteita jalostusteollisuudelle.

Norjan lohentuotannon kasvu jatkui myös vuonna 2026, mikä piti hinnat alhaisina kesään asti. Samaan aikaan Norjan kirjolohituotannon arvioitiin supistuvan edelleen.

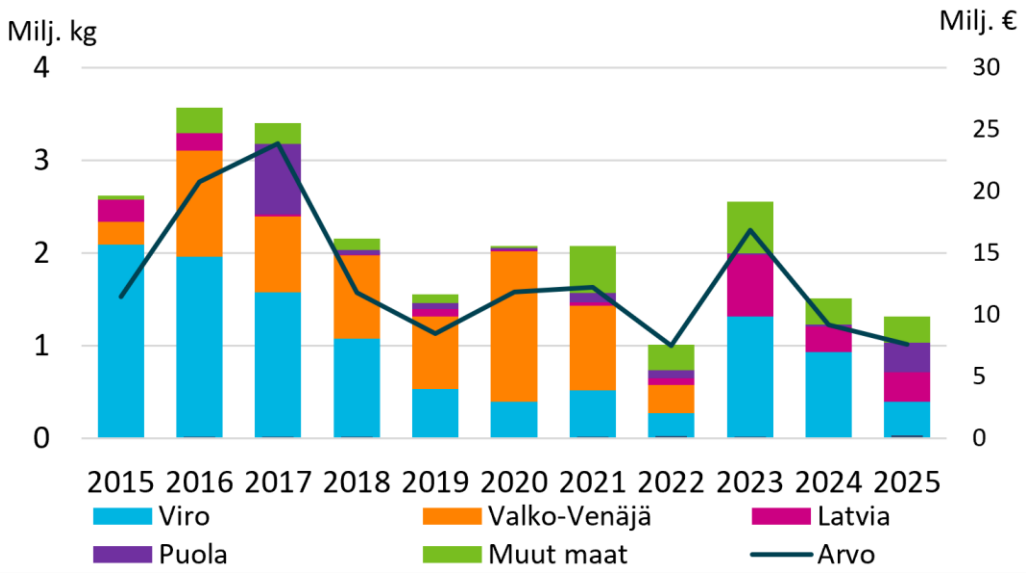
3.5. Kirjolohen viennin määrä ja arvo laskivat

Kirjolohi on säilyttänyt asemansa tärkeänä tuotteena kotimaan tuorekala- ja jalostemarkkinoilla lohen vahvasta markkina-asemasta huolimatta. Vähittäiskaupassa edullisen lohen tarjonta kuitenkin vaikeuttaa kirjolohen kilpailuasemaa, sillä kuluttajien hintatietoisuus on kasvanut. Yritysten mukaan kauppaketjut hakevat aktiivisesti kilpailukykyisesti hinnoiteltua lohta ja kirjolohta.

Kirjolohen markkinoita leimaa voimakas kausivaihtelu, ja tärkein myyntikausi sijoittuu syksyyn. Hintavaihtelut ovat yleensä lohimarkkinoita maltillisempia, mutta alhainen lohen hinta on

viime vuosina heikentänyt kirjolohen kysyntää. Kirjolohen hinta on laskenut kolmena peräkkäisenä vuotena.

Edullinen lohi näkyi myös vientimarkkinoilla. Tuoreen kirjolohen vienti väheni voimakkaasti vuonna 2024, ja lasku jatkui myös vuonna 2025. Viennin väheneminen Viroon oli merkittävää, mutta tämä korvautui osin viennillä Puolaan (Kuva 44).

Kuva 44. Tuoreen kokonaisen kirjolohen vientimäärän ja -arvon kehitys 2020–2025 (Luke 2026, arvo reaalinen).

3.6. Suomukalamarkkinat muutoksessa

Särkikalojen kotimaan markkinatilanne heikkeni keväällä 2024, kun särkituotteiden kysyntä väheni nopeasti. Syiksi on nähty kuluttajien heikentynyt ostovoima sekä tuotteiden vähäinen markkinointi. Vaikka särkikalat ovat luoneet uusia mahdollisuuksia pienille paikallisille jalostajille, niiden liiketaloudellinen merkitys suurelle jalostusteollisuudelle on jäänyt vähäiseksi. Särkeä viedään kuitenkin edelleen esimerkiksi Viroon ja Ukrainaan.

Kuoremarkkinoiden kehitys on ollut myönteistä. Merialueen kuoresaaliit ovat pysyneet korkealla tasolla jo usean vuoden ajan, ja vientikysyntä on ollut vahvaa. Kuoretta viedään kokonaisena Eurooppaan, mistä sitä päätyy myös Pohjois-Amerikan markkinoille.

Ahven- ja kuhamarkkinoilla yritykset näkivät sekä mahdollisuuksia että haasteita. Tilastojen mukaan ahvensaaliit ovat pysyneet viime vuosien tasolla, mutta hinnat ovat laskeneet kolmen vuoden ajan. Kuhasaaliita pidettiin vuonna 2025 hyvinä, mutta markkinoilla kilpaili samanaikaisesti Virosta tuotava edullisempi Peipsijärven kuha. Myös ahvenfileiden tuonti Virosta on lisännyt kilpailua.

Mateen kysynnän arvioitiin heikentyneen pitkällä aikavälillä, sillä perinteinen kuluttajakunta pienenee eikä uusia kuluttajia juuri tule tilalle. Muikkua toimitetaan markkinoille sekä Perämereltä että sisävesiltä, ja sitä markkinoidaan perattuna, kokonaisena, mätinä sekä erilaisina jalosteina.

3.7. Kalateollisuuden rakennemuutos etenee

Kalanjalostusteollisuudesta on viime vuosina poistunut kaksi suurta toimijaa. Virolaisomisteinen Heimon Kala Oy siirtyi Kalaneuvokselle vuonna 2022 ja norjalaisomisteinen Escamar Seafood lopetti toiminnan Suomessa keväällä 2024. Kalavapriikki siirtyi vuoden 2024 syksyllä Escamarin tiloihin. Yritysten mukaan markkinat ovat hyvin kilpailtuja ja tilanne on kiristymässä edelleen. Tämä voi aiheuttaa haasteita esimerkiksi pienemmille yrityksille.

Koronapandemian jälkeen kustannusten nousu on tasaantunut, mutta kustannustaso on edelleen korkea, mikä heikentää kannattavuutta koko toimialalla.

Kalanjalostusteollisuus on tehostanut ja tulee edelleen tehostamaan toimintaansa. Tiukalla kustannusseurannalla ja kulukurilla pystytään vahvistamaan kannattavuutta. Lohen hinnan lasku kesän 2024 jälkeen mahdollisti tuotantomäärien kasvattamisen ja tuotannon tehostamisen, mutta samalla kilpailu on kiristynyt erityisesti kaupparyhmien omien merkkien tuotteissa, joiden kilpailutus tapahtuu osittain kansainvälisesti.

3.8. Lohi ja kirjolohi säilyivät vähittäiskaupan tärkeimpinä kampanjatuotteina

Paneeliyritysten mukaan lohi ja kirjolohi ovat vähittäiskaupan tärkeimpiä kampanjatuotteita. Kampanjoilla pyritään vahvistamaan edullista hintamielikuvaa ja houkuttelemaan asiakkaita myymälöihin. Kampanjahinnat voivat painua hyvinkin alhaisiksi. Tämä lisää painetta myös kalanjalostajille ja muille tavarantoimittajille. Kampanjatuotteina käytetään erityisesti kokonaista lohta ja kirjolohta sekä fileitä, kun taas muiden kalalajien näkyvyys kampanjoissa jää vähäiseksi. Yritysten mukaan kampanjointi oli vuoden 2025 alkupuolella hieman edellisvuotta vähäisempää, mutta vilkastui jälleen kesällä.

Vähittäiskaupassa kaupan omien merkkien asema säilyi vahvana. Paneeliyritysten mukaan myös kaupan omilla tuotemerkeillä on tärkeä asema kalatuotteissa. Omien merkkien tuotteet tarjoavat kuluttajille edullisen vaihtoehdon ja voivat samalla houkutella uusia kalankäyttäjiä. Jalostajille ne puolestaan tarjoavat mahdollisuuden suuriin tuotantomääriin ja tehokkaaseen tuotantoon. Omien merkkien tuotteiden valmistuksesta kilpailu on tiukkaa. S-ryhmä on siirtynyt käyttämään kansainvälistä COOP-tuotemerkkiä. Myös Lidlin Isokarissa on useita eri kalatuotteita.

3.9. Kiinnostus kalaa sisältäviin valmisruokiin kasvaa

Paneeliyritysten mukaan valmisruoat ovat yksi elintarvikemarkkinoiden nopeimmin kasvavista tuoteryhmistä. Valmisruokien kysyntä on kasvanut koronavuosien jälkeen voimakkaasti, ja myös kalaa sisältävien tuotteiden valikoima on laajentunut. Kalaa käytetään aiempaa enemmän esimerkiksi salaateissa, sushissa, valmiissa voileivissä sekä erilaisissa valmisaterioissa.

Yritysten mukaan kuluttajien kalankäsittelytaidot ovat heikentyneet ja ruoanvalmistukseen käytetään aiempaa vähemmän aikaa, lisäksi kuluttajien ruokailutottumukset ovat muuttumassa. Erityisesti nuorten kuluttajien arvioitiin valmistavan kalaa harvemmin kuin aiemmat sukupolvet. Nuoremmat kuluttajat arvostavat helppoutta, nopeutta ja valmiiksi käsiteltyjä tuotteita. Tämä luo kysyntää tuotteille, joissa kala on valmiiksi perattua, annosteltua tai muuten helposti käytettävää.

Myös pakasteiden markkinapotentiaali arvioitiin hyväksi, vaikka suomalaiset ostavat niitä edelleen melko vähän verrattuna moniin muihin Euroopan maihin. Yritysten mukaan pakasteiden kulutuksen odotetaan kasvavan tulevaisuudessa erityisesti silloin, kun tuotteet vastaavat kuluttajien helppous- ja laatutoiveisiin.

Kalan käyttöä valmisruoissa rajoittaa kuitenkin raaka-aineen korkea hinta. Valmistajat etsivät tuotteisiin soveltuvia ja kilpailukykyisesti hinnoiteltuja kalakomponentteja, kuten kalamassoja ja valmiiksi käsiteltyjä fileitä. Samalla kotitalouksien koon pienentyminen lisää kysyntää pienemmille pakkauskokoille.

Tuoreen kalan kysyntää heikentävät kotitalouksien heikko taloustilanne sekä se, että ruoan valmistamiseen käytetään aiempaa vähemmän aikaa.

Myös ravintola-ala ja työpaikkaruokailu ovat säilyneet koronapandemiaa edeltänyttä tasoa heikompina. Julkisissa keittiöissä kustannuspaineet ovat lisänneet edullisempien raaka-aineiden ja tuontikalan käyttöä.

3.10. Silakkamarkkinoilla sekä mahdollisuuksia että epävarmuutta

Kotimainen kysyntä ja markkinat

Paneeliyritysten mukaan silakan kysyntä vähittäiskaupassa on heikentynyt edelleen. Myyntiä voidaan tukea kampanjoilla ja markkinoinnilla, mutta nykyisessä muodossaan silakka ei herätä kuluttajissa riittävästi kiinnostusta. Silakkafilettä on ajoittain myyty hyvin edullisesti ilman kysynnän merkittävää kasvua.

Silakan kysyntä on suhteellisen tasaista vuoden ympäri, mutta kesäaikainen saatavuus aiheuttaa ajoittain ongelmia. Paneeliyritykset arvioivat, että silakan kysyntää voitaisiin vahvistaa erityisesti tuotekehityksen avulla. Esimerkiksi nahatonta silakkafilettä pidettiin kiinnostavana ja miedonmakuisena raaka-aineena teollisuudelle ja ammattikeittiöille. Haasteena on kuitenkin sen suhteellisen korkea hinta verrattuna esimerkiksi seitiin.

Syksyn silakkamarkkinoilla nähtiin edelleen olevan myönteinen vaikutus silakan tunnettavuuteen ja kysyntään. Yritykset nostivat esiin myös PFAS-yhdisteisiin liittyvän keskustelun, jonka arvioitiin vaikuttavan markkinoiden kehitykseen. Silakan markkinoiden kannalta tärkeänä pidettiin ajantasaisen tutkimustiedon saatavuutta sekä PFAS-pitoisuuksien kehityksen jatkuvaa seurantaa.

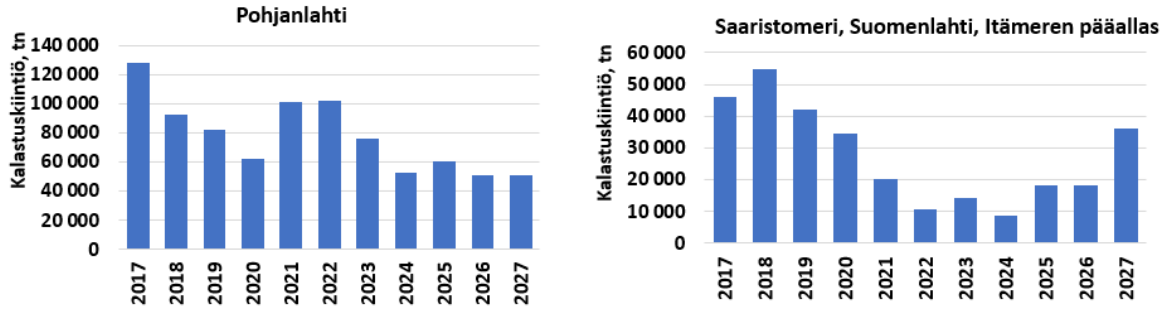
Kiintiöt ja kalastuksen toimintaedellytykset

Silakan kalastuskiintiöiden voimakkaat vaihtelut ovat vaikeuttaneet kalastuksen, jalostuksen ja markkinoiden suunnittelua. Paneeliyritykset arvioivat, että tasaisemmat kiintiöt parantaisivat toiminnan ennakoitavuutta ja loisivat edellytyksiä pitkäjänteisille investoinneille.

Silakkakiintiöt olivat pieniä vuosina 2025 ja 2026, vaikka syksylle 2026 myönnettiin lisäkiintiö (Kuva 45). Silakan kunto parani syksyllä 2024, ja myös alkuvuonna 2026 silakkaa pidettiin hyväkuntoisena ja rasvaisena. Yritysten mukaan myös silakan fileeraussaanto oli hyvä. Yritykset

arvioivat lisäksi silakkakannan tilan olevan hyvä, mikä ei niiden näkemyksen mukaan täysin heijastu nykyiseen kiintiötasoon.

Vuoden 2026 jälkeen rysäkalastajien toimijakohtaisista kiintiöistä siirrytään rysäkalastuksen yhteisiin alueellisiin erilliskiintiöihin. Muutoksen vaikutuksia kalastukseen ja markkinoille tulevan silakan määrään on vielä vaikea arvioida.

Kuva 45. Silakkakiintiöt vuosina 2017–2027 (eKake 2026, MMM 2026).

Vienti ja teollinen käyttö

Silakkaa käytetään elintarvikkeena, kalanrehuna sekä kalajauhon ja kalaöljyn raaka-aineena. Koon mukaan lajiteltua ja pakastettua silakkaa viedään elintarvikkeeksi Baltian maihin, Puolaan ja muihin Itä-Euroopan maihin. Paneeliyritysten mukaan elintarvikevienti Itä-Eurooppaan säilyi vuonna 2025 hyvällä tasolla. Ruotsin elintarviketeollisuuteen silakkaa toimitetaan muun muassa hapansilakan valmistukseen.

Myös pakastetulla kuoreella eli norssilla on vientikysyntää. Sitä viedään Ukrainaan ja Baltian maihin, joissa siitä valmistetaan kuivaamalla ja suolaamalla perinteisiä tuotteita. Kuoretta päätyy Euroopan kautta myös Pohjois-Amerikan markkinoille, joilla arvioitiin olevan nykyistä suurempaakin kysyntää.

Silakkaa viedään kalanrehuksi erityisesti Välimeren alueelle ja jonkin verran myös Australiaan. Silakkaa käytetään erityisesti tonnikalan kasvatuksen rehuna. Paneeliyritysten mukaan tämä vientikanava on osittain korvannut aiemmin merkittävämpää turkisrehukäyttöä ja tarjonnut kalalle paremman markkina-arvon. Turkistalouteen toimitettavan kalan määrä on vähentynyt huomattavasti.

Valtaosa silakasta ja kilohailista päätyy kalajauhoteollisuuden raaka-aineeksi. Raaka-ainetta toimitetaan kotimaisille kalajauhotehtaille Kasnäsiin ja Kaskisiin sekä viedään Paldiskiin, Viroon. Saalista puretaan myös suoraan Viroon ja Tanskaan. Ruotsin Norrsundetin satama kielsi vuonna 2025 teollisuustroolareita käyttämästä satamaa silakkasaaliidensa purkamiseen. Paneeliyritysten mukaan kalaa oli aiemmin kuljetettu Ruotsin kautta myös Tanskaan, jossa raaka-aineesta maksettu hinta oli Suomea korkeampi.

Kalastuksen tulevaisuuden haasteet

Paneeliyritykset pitivät kalastuskiintiöiden ennakoitavuutta tärkeänä kalastuksen suunnittelulle ja tuleville investoinneille. Kysyntää olisi nykyistä suuremmallekin saalismäärälle, mutta kiintiöiden vaihtelu vaikeuttaa kapasiteetin, jalostuksen ja markkinoiden pitkäjänteistä kehittämistä.

Merituulivoiman suunnitelmat aiheuttavat kalastajille epävarmuutta. Suunnitellut alueet voivat rajoittaa troolien vetämistä, eikä rakentamisen muista vaikutuksista kalastukseen ole yritysten mukaan vielä riittävästi tietoa. Pienten kalastusyritysten vaikutusmahdollisuudet suunnittelussa ovat vähäiset.

Polttoaineen hinta on merkittävä troolikalastuksen kustannustekijä. Öljyn hinnan vaihtelu ja kansainvälisten konfliktien ennakoimattomat vaikutukset lisäävät toiminnan riskejä. Myös EU:n kalastuksen valvonnan tiukentuminen lisää hallinnollista työtä. Uudet velvoitteet edellyttävät aiempaa yksityiskohtaisempia saalis- ja sivusaalisarvioita jo kalastuksen aikana, ja käytössä olevia järjestelmiä pidettiin Suomessa työläinä.

Haasteista huolimatta paneeliyritykset näkivät silakalle uusia markkinamahdollisuuksia. Niiden hyödyntäminen edellyttää vakaampaa raaka-aineen saatavuutta, tuotekehitystä sekä nykyistä monipuolisempia koti- ja vientimarkkinoita.

3.11. Vastuullisuustuotteiden kysyntä ja sivuvirtojen hyödyntäminen

Ympäristö- ja erikoismerkittyjen kalatuotteiden kysyntä on kasvanut odotettua hitaammin. Taloudellisesti haastavassa markkinatilanteessa kuluttajat eivät ole olleet valmiita maksamaan merkittävää lisähintaa vastuullisuusominaisuuksista. Vastuullisuuteen liittyvä julkinen keskustelu on ollut näkyvämpää kuin tuotteiden todellinen kysyntä markkinoilla.

Kalanjalostuksessa syntyvien sivuvirtojen hyödyntäminen on sen sijaan kehittynyt myönteisesti. Yhteistyö sivuvirtoja hyödyntävien yritysten kanssa on lisääntynyt, ja sivuvirroille on löytynyt uusia käyttökohteita. Erityisesti lemmikkieläinteollisuus hyödyntää nykyisin monipuolisesti kalanjalostuksen sivuvirtoja. Samalla turkistarhauksen merkitys sivuvirtojen käyttäjänä on pienentynyt edelleen.

Tekoälyn käyttö

Raportin laatimisessa on hyödynnetty Microsoft 365 Copilotia (bizchat.20261111.23.2) tekstin luonnostelussa ja muotoilussa. Kirjoittajat ovat tarkistaneet ja hyväksyneet tekoälyavusteisesti tuotetun sisällön ja vastaavat raportin sisällöstä kokonaisuudessaan.

Lähteet

Chase, C. 2026. EU proposing complete ban on Russian cod, restrictions on other species. SeafoodSource. [Verkkodokumentti.] Saatavilla: https://www.seafoodsource.com/news/supply-trade/eu-proposing-complete-ban-on-russian-cod-restrictions-on-other-species (viitattu 20.8.2026).

eKake 2026. Elinkeinokalatalouden keskusrekisteri. Saaliskiintiöt.

EUMOFA 2026. The EU fish market 2025. https://doi.org/10.2771/1531521

FAO 2025. GLOBEFISH Quarterly Fishmeal and Fish Oil Analysis, February 2025. https://openknowledge.fao.org/handle/20.500.14283/cd4523en

FAO 2026a. Food Outlook – Biannual report on global food markets. Food Outlook, June 2026. https://doi.org/10.4060/ce0204en

FAO 2026b. GLOBEFISH Quarterly Salmon Analysis. September 2026. https://openknowledge.fao.org/handle/20.500.14283/ce1727en

FAO 2026c. China demand and lower quotas lift fishmeal and fish oil prices. [Verkkodokumentti.] Saatavilla: https://www.fao.org/in-action/globefish/news-events/news/news-detail/china-demand-and-lower-quotas-lift-fishmeal-and-fish-oil-prices/en (viitattu 20.10.2026).

FAO 2026d. GLOBEFISH Quarterly Fishmeal and Fish Oil Analysis, September 2026. https://openknowledge.fao.org/handle/20.500.14283/ce1723en

Glencross, B. D. 2025. The Modern Face of Marine Ingredient Production. IFFO – The Marine Ingredients Organisation. [Verkkodokumentti.] Saatavilla: https://www.iffo.com/modern-face-marine-ingredient-production (viitattu 20.10.2026).

IFFO 2025a. Update on Global Fishmeal and Fish Oil Production Trends. [Verkkodokumentti.] Saatavilla: https://www.iffo.com/update-global-fishmeal-and-fish-oil-production-trends (viitattu 20.10.2026).

IFFO 2025b. Positive Global Trends in Marine Ingredients Production Reported in the First Three Quarters of 2025. [Verkkodokumentti.] Saatavilla: https://www.iffo.com/positive-global-trends-marine-ingredients-production-reported-first-three-quarters-2025 (viitattu 20.10.2026).

IFFO 2026a. Market Statistics. [Verkkodokumentti.] Saatavilla: https://www.iffo.com/market-statistics (viitattu 20.10.2026).

IFFO 2026b. Amid Coastal El Niño, Fishmeal and Fish Oil Output Remains Weak. [Verkkodokumentti.] Saatavilla: https://www.iffo.com/amid-coastal-el-nino-fishmeal-and-fish-oil-output-remains-weak (viitattu 20.10.2026).

IFFO 2026c. Amid Widespread Weaker Fishmeal and Fish Oil Output than Same Period Last Year, Peru Announces Extended Fishing Ban. [Verkkodokumentti.] Saatavilla: https://www.iffo.com/amid-widespread-weaker-fishmeal-and-fish-oil-output-same-period-last-year-peru-announces-extended (viitattu 20.10.2026).

IFFO 2026d. El Niño Continues Impacting Peru and Chile's Fishmeal and Fish Oil Production. [Verkkodokumentti.] Saatavilla: https://www.iffo.com/el-nino-continues-impacting-peru-and-chiles-fishmeal-and-fish-oil-production (viitattu 20.10.2026).

IFFO 2026e. El Niño Remains a Concern, with Expectations of a Prolonged Coastal Warming in Peru. [Verkkodokumentti.] Saatavilla: https://www.iffo.com/el-nino-remains-concern-expectations-prolonged-coastal-warming-peru (viitattu 20.10.2026).

Lerøy 2026. Annual report 2025. Lerøy Seafood Group, Bergen. https://www.leroyseafood.com/en/investor/reports-and-webcast/annual-report-2025/

Luke 2026. Luonnonvarakeskuksen tilastot ja avoin tilastotietokanta. https://statdb.luke.fi/PXWeb/pxweb/fi/LUKE/

MMM 2026. Neuvosto päätti ensi vuoden kalastusmahdollisuuksista Itämerellä. [Verkkodokumentti.] Saatavilla: https://mmm.fi/-/neuvosto-paatti-ensi-vuoden-kalastusmahdollisuuksista-itamerella (viitattu 18.11.2026).

Mowi 2026a. Integrated annual report 2025. https://mowi.com/wp-content/uploads/2025/05/Mowi-Annual-Report-2025.pdf

Mowi 2026b. Salmon Farming Industry Handbook 2026. https://mowi.com/investors/resources/

OECD/FAO 2025. OECD-FAO Agricultural Outlook 2025-2034. OECD Publishing Paris / FAO Rome. https://doi.org/10.1787/601276cd-en

OECD/FAO 2026. OECD-FAO Agricultural Outlook 2026-2035. OECD Publishing Paris / FAO Rome. https://doi.org/10.1787/47874669-en

PTY 2026a. Päivittäistavarakauppa ry. Päivittäistavarakaupan tilastot 2025. https://www.pty.fi/wp-content/uploads/2026/06/Paivittaistavarakaupan-tilastot-2025.pdf

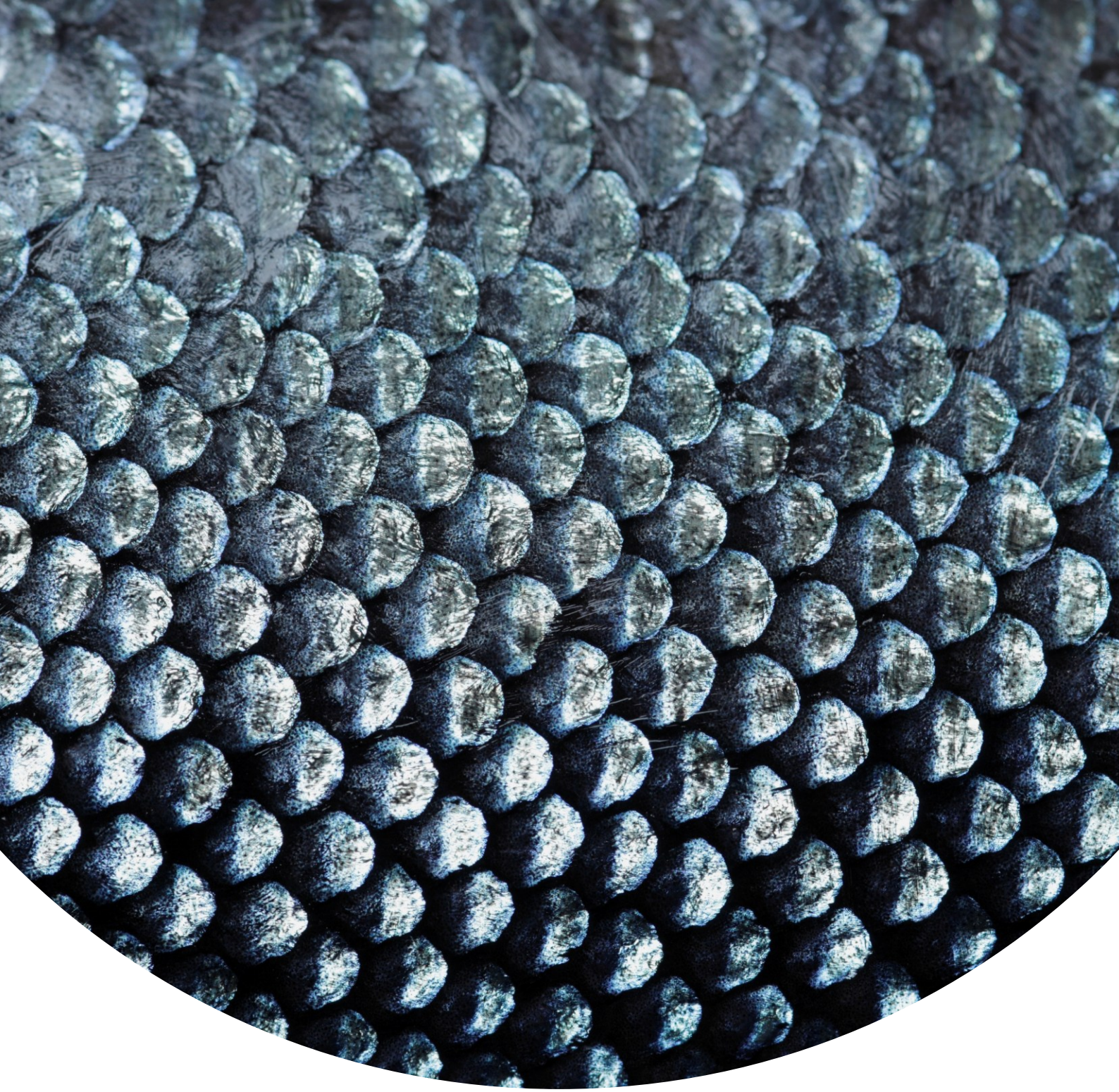
PTY 2026b. Päivittäistavarakauppa ry. Aineistot. Markkinatieto ja myyntitilastot. https://www.pty.fi/aineistot/?c=33&sy=2003&ey=2026&k= (viitattu 18.11.2026).

SalMar 2026. Integrated annual report 2025. https://www.salmar.no/en/news/salmar-integrated-annual-report-2025/

Statistics Norway 2026. Statistisk sentralbyrå. Statistikkbanken. https://www.ssb.no/statbank/

Tilastokeskus 2026. Tilastokeskuksen maksuttomat tilastotietokannat. 15b5 — Kuluttajahintaindeksi (2025=100), kuukausitiedot, 1995M01-2026M10. https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__khi/15b5.px/

Undercurrent News 2026. Prices portal. https://www.undercurrentnews.com/data/

Löydät meidät verkosta

luke.fi

Luonnonvarakeskus (Luke) Latokartanonkaari 9, 00790 Helsinki